



Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository



Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

3Ե. ՄԻԿՈՒԼԻՆԱ

ՄԱՍՍԱՆԵՐԻ ՄՐՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԸՆԿ. Ի. ՍՏԱԼԻՆԻ *առաջադանով*

ՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ

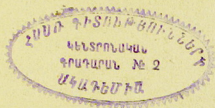
ՅԵՐԵՎԱՆ—1929



331.87C

ՄԱՍՍԱՆԵՐԻ ՄՐՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հնկ. Ի. ՍՏԱԼԻՆԻ առաջաբանով



ՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԵՎԱՆ. 1929

ՊԵՏՂՐԱՏԻ ՅԵՐԿՐՈՐԴ ՏՊԱՐԱՆ ՅԵՐԵՎԱՆՈՒՄ

Պատվեր յձ 847 Հր. յձ 1049 Տիրաժ 5000 Գրառեպվար Ն 2705 Բ.

Ա Ռ Ա Զ Ա Բ Ա Ն

Հաղիվ թե կարելի լինի կասկածել, վոր մեր շինարարության ամենակարեւոր փաստերից մեկը, չեթե վոչ ամենակարեւորագույնը, տվյալ մոմենտում ըանձորների միլիոնավոր մասսաների լաջն ծավալվող մրցությունն եւ Մրցություն՝ մեր անեղը յերկրի բազմազան անկյունների ամբողջ ֆաբրիկաների եւ գործավանների. մրցություն մեր ըանձորների եւ գլուղացիների մեջ. մրցություն մեր կոլտնտեսությունների եւ խորհտնտեսությունների մեջ. ամրապնդում ալը մասսայական արտադրական փոխադարձ կանչերի՝ աշխատավորների հատուկ պայմանագրերի մեջ,— այս ամենն այնպիսի փաստեր են, վորոնք կասկածի տեղիք չեն տալիս, վոր մասսաների սոցիալիստական մրցությունն արդեն իր ուժի մեջ եւ մտել:

Աշխատավորական մասսաների արտադրական հզոր վերելքն սկսվեց:

Այժմ նույնիսկ ամենակատաղի սկսպտիկներն անգամ ստիպված են խոստովանել այդ:

«Սոցիալիզմը,—ասում եւ Լենինը,—վոչ միայն չի հանգցնում մրցությունը, այլ, ընդհակառակն, տալին անգամ հնարավորություն եւ ստեղծում կիրառել այն իսկապես լայնորեն, իսկապես մասսայական չափով ներս քաշել աշխատավոր մասսաների իսկական բազմությունն այնպիսի աշխատանքի առապարեղ, վորտեղ նրանք կարող են հայտաբերել իրենց, զարգացնել իրենց

ունակությունները, յերևան հանել տաղանդներ, վորոնք ժողովրդի մեջ դեռ չշոյափված աղբյուր են, և վորոնց կապիտալիզմը տրորում, ճնշում, խեղդում եր հաղարներով ու միլիոններով...

... «Ձեռներեցություն, մրցություն, համարձակ նախաձեռնություն հայտաբերելու համար՝ լայն, իրոք մասսայաբար հնարավորություն ստեղծելու ժամանակը հանդիսանում և միայն այժմ»... վորովհետև ուրիշների համար դարերով աշխատելուց հետո, հարկադրական աշխատանքից հետո՝ շահագործողների համար,— առաջին անգամ և հնարավորություն ստեղծվում աշխատելու և ն համար»:

... «Մեր խնդիրն այժմ, յերբ իշխանությունը սոցիալիստական կառավարության ձեռքին և, մրցություն կազմակերպելն է»:

Լենինի այս դրույթներից եր չեղնում Համ Կ (բ) և 16-րդ կոնֆերենցիան, յերբ հատուկ դիմում ուղղեց բանվորներին և աշխատավորներին մրցության մասին:

Միքանի «ընկերներ» բյուրոկրատներից կարծում են, թե մրցությունը բալլիստների հերթական մոդան և և, վորպես այդպիսին, պետք և խեղդվի «սեղոնը» վերջանալուց հետո: «Ընկերները» բյուրոկրատներից, իհարկե, սխալվում են:

Մրցությունն իրոք սոցիալիզմի շինարարության կոմմունիստական մեթոդն և՛ աշխատավորների միլիոնավոր մասսաների առավելագույն ակտիվության հիմունքով: Իսկապես, մրցությունն աչն լծակն և, վորի ոգնությամբ բանվոր դասակարգը կոչված և չերկրի ամբողջ անտեսական և կուլտուրական կյանքը շուռ տալու սոցիալիզմի բազալի վրա:

Ուրիշ «ընկերներ» բյուրոկրատներից, վախեցած մրցության հզոր ալիքից, փորձում են նրա համար արհեստական շրջանակներ ստեղծել, ափերի մեջ ամփոփել, «կենտրոնացնել» մրցության գործը, նեղացնել նրա թափը և ալդպիսով զրկել աչն ամենակարե-

վերից, ինչ վոր կա նրա մեջ,—մասսաների նախա-
ծնունությունից:

Ինչ խոսք, վոր բյուրոկրատների հաշիվները չեն
արդարանա: Համենայն դեպս, կուսակցությունը բոլոր
միջոցները ձեռք կառնի, վորպեսզի նրանց ջարդու-
փշուր անի: Սոցիալիստական մրցությունը դիվանա-
տան գործ չէ: Սոցիալիստական մրցությունը մասսա-
ների գործնական հեղափոխական ինքնաքննադատու-
թյան արտահայտությունն է, վոր հենվում է միլիո-
նավոր աշխատավորների ստեղծագործական նախա-
ծնունության վրա: Վորևէ մեկը, ով՝ գիտակցաբար
կամ անգիտակցաբար՝ ճնշում է մասսաների այդ ինք-
նաքննադատությունը և այդ ստեղծագործական նա-
խաձեռնությունը, պետք է ճանապարհից դուրս շարտվի,
վորպես արգելակ մեր մեծ գործի:

Բյուրոկրատիզմի յերկյուղը կոնկրետ կերպով
նախ և առաջ արտահայտվում է նրանով, վոր նա
կաշկանդում է մասսաների յեռանդը, նախաձեռնու-
թյունը և ինքնագործունեյությունը, նա զրկանի տակ
է պահում այն հսկայական պահեստները, վորոնք
թաղնված են մեր իրավակարգի ծոցում, բանվոր դա-
սակարգի և գլուղացիության ծոցում, նա չի թույլ
տալիս ոգտագործելու այդ պահեստները՝ մեր դասա-
կարգային թշնամիների դեմ մղվող պայքարում: Սո-
ցիալիստական մրցության խնդիրն է՝ խորտակել բյու-
րոկրատական այդ յերկաթե կապանքները, լայն աս-
պարեզ բանալ մասսաների յեռանդի և ստեղծագոր-
ծական նախաձեռնության ծավալման համար, հայտ-
նաբերել մեր իրավակարգի խորքերում թաղնված
հսկայական պահեստները և դնել նրան կշեռքի նժարը

մեր դասակարգալին ներքին ու արտաքին թշնամիների դեմ մղվող պայքարում:

Սոցիալիստական մրցությունը յերբեմն շփոթում են կոնկուրրենցիայի հետ: Այդ մեծ սխալ է: Սոցիալիստական մրցությունն ու կոնկուրրենցիան յերկու միանգամայն տարբեր սկզբունքներ են: Կոնկուրրենցիայի սկզբունքն է վոմանց պարտությունն ու մահը, վոմանց հաղթությունն ու տիրապետությունը: Սոցիալիստական մրցության սկզբունքն է՝ առաջագիծների ընկերական ոգնությունը հետամնացներին՝ ընդհանուր վերելքի հոսանքու համար: Կոնկուրրենցիան ասում է՝ վերջնականապես ջախջախիր հետամնացներին, վորպեսզի տիրապետությունդ ամրապնդես: Սոցիալիստական մրցությունն ասում է՝ վոմանք վատ են աշխատում, վոմանք լսվ, յերբորդներն ավելի լավ՝ հասիր լավագույններին և ձեռք բեր ընդհանուր վերելք: Սրանով է հատկապես բացատրվում այն աննախընթաց արտադրական վոգևորությունը, վորն ընդգրկել է աշխատավորների միլիոնավոր մասսաներին, վորպես հեռևանք սոցիալիստական մրցության: Ինչ խոսք, վոր կոնկուրրենցիան յերբեք չի կարող վորեւ նման բան առաջ բերել, ինչպիսին մասսաների վոգևորությունն է:

Վերջին ժամանակներս մեր մամուլի մեջ հաճախ են լույս տեսնում հոգվածներ և դիտողություններ մրցության մասին: Գրում են մրցության փրկսոխության մասին, մրցության արմատների մասին, մրցության հնարավոր արդյունքների մասին և այլն: Մինչդեռ հազվագյուտ են այնպիսի դիտողություններ, վորոնք փոքրիշատե կապակցորեն պատկերացնեցին,

թե ինչպես են տանում մրցութունն իրենք մասսաները, ինչ ապրումներ են ունենում բանվորների միլիոնավոր մասսաները մրցութունն իրականացնելիս և պայմանագրերն ստորագրելիս, թե բանվորներն ինչպես են իրենց սեփական, հարազատ գործը համարում մրցության գործը: Մինչդեռ գործի այս կողմը մեզ համար մրցության վերին աստիճանի կարևոր կողմն է հանդիսանում:

Յեւ կարծում եմ, վոր ընկ. Յե. Միկուլինալի գրքուկն առաջին փորձն է հանդիսանում կապակցորեն նկարագրելու մրցության պրակտիկայից վերցրած նյութերը, վորոնք ցուցադրում են մրցության գործը, վորպես իրենց՝ աշխատավոր մասսաների գործը: Այս գրքուկի արժանիքն այն է, վոր ներկայացնում է պարզ և արդարացի պատմությունը աշխատավորական մեծ վերելքի այն խորունկ պրոցեսների մասին, վորոնք սոցիալիստական մրցության ներքին զսպանակն են կազմում:

Ի. Սաալիե

11 մայիսի 1929 թ.

ԼԵՆԻՆԸ ՄՐՅՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Սոցիալիստական մրցության մասին Լենինն աչապես եր գրում մեզ 1918 թվականին.

«Սոցիալիզմը վոչ միայն չի հանգցնում մրցությունը, այլ ընդհակառակն, առաջին անգամ հնարավորություն է ստեղծում կիրառել այն իսկապես լայնորեն, իսկապես մասսայական չափով ներս քաշել աշխատավոր մասսաների իսկական բաղմությունն աչնախի աշխատանքի ասպարեզ, վորտեղ նրանք կարող են հայտարերել իրենց, զարգացնել իրենց ունակությունները, լերևան հանել տաղանդներ, վորոնք ժողովրդի մեջ դեռ չշոշափված աղբյուր են, և վորոնց կապիտալիզմը տրորում, ճնշում, խեղդում եր հազարներով ու միլիոններով:

Մեր խնդիրն այժմ, լերբ իշխանությունը սոցիալիստական կառավարության ձեռքին է, մրցություն կազմակերպելն է:

... Ձեռներեցություն, մրցություն, համարձակ նախաձեռնություն հայտաբերելու համար լայն, իրոք մասսայաբար հնարավորություն ստեղծելու ժամանակը հանդիսանում է միայն այժմ: Ուրիշների համար դարերով աշխատելուց հետո, հարկադրական աշխատանքից հետո շահագործողների համար,— առաջին անգամն է հնարավորություն ստեղծվում աշխատել իրեն համար:

... Բանվորներ և գյուղացիներ, աշխատավորներ

և շահագործվողներ: Հողը, բանկերը, ֆարրիկաները, գործարաններն ամբողջ ժողովրդի սեփականությանն անցան: Ինքներդ ձեռք առեք մթերքների արտադրության և բաշխման հաշվառումն ու վերահսկողությունը,—սրանում, և միայն սրանումն է սոցիալիզմի հաղթության ճանապարհը, նրա հաղթության զբաղականը, ամեն տեսակի շահագործության, ամեն տեսակի կարիքի և սղքատության վրա հաղթանակ տանելու գրավականը: Վորովհետև Ռուսաստանում ամենքի համար բավարար հաց, յերկաթ, փայտ, բուրդ, բամբակ, վուշ կա, յեթե միայն տշխատանքի ու մթերքի կանոնավոր բաշխումն լինի, յեթե միայն համաժողովրդական գործառնական պրակտիկ վերահսկողություն սահմանվի այդ բաշխման վրա, յեթե միայն հաղթենք ժողովրդի թշնամիներին, հարադատներին, նրանց պնակալեղներին, ապա խաբեբաններին, ժակաբույծներին և սրիկաներին վոչ միայն քաղաքականության մեջ, այլև առողջա տնտեսական կյանքում:

... Իսկ այդ հաշվառումն ու վերահսկողությունը կազմակերպելու համար, վոր լիովին մատչելի, լիովին տանելի չե ամեն մի աղնիվ, խելացի, ճարտար քանավորի և գյուղացու համար, ոչեք է կյանքի կոչել նրանց անձնական կազմակերպչական տաղանդները և կարգավորել մրցություն հանրապետական մասշտաբով...

... Պետք է, վոր ամեն մի «կոմսոուշ»,—ամեն մի ֆարրիկա, ամեն մի գյուղ, ամեն մի սպառողական ընկերություն, ամեն մի հալթայթիչ կոմիտե—հրապարակ գան, մրցելով իրար հետ:

... Ահա թե ինչ խնդիրների վրա պետք է ծավալ-

վի մրցությունը: Ահա թե ինչ աշխատանքի մեջ պետք է արակաշիկորեն աչքի ընկնեն և դեպի վեր շարժվեն կազմակերպչական տաղանդները, դեպի համապետական կառավարչության դուրծը: Նրանք շատ են ժողովըրդի մեջ: Նրանք ճնշված են միայն: Նրանց պետք է ոգնել, վոր բարգաւաճեն: Նրանք, և միայն նրանք, մասսաների աջակցութեամբ, կարող են փրկել Ռուսաստանը և փրկել սոցիալիզմի գործը:—Ահա թե ինչ եր գրում վլադիմիր Իլյիչը, յերբ խորհրդային իշխանությունը դեռ նոր եր գոյանում:

Ինքը կյանքը և այն վոգեկորութիւնը, վորով բանվորներն ու գյուղացիներն արձագանգ տվին կուսակցութեան հրատարակած լոզունգին—«Ինքնարժեքի իջեցման մասին»,—վկայում են, թե Լենինն իրավացի չեր:

Մրցութիւնն սկսվեց:

Ամենաբազմազան ձևեր ընդունեց:

Այդ մի ավելորդ անգամ ել վկայում է, թե ինչպես իրավացի չեր Լենինը՝ ստեղծագործական ուժերի մասին խոսելիս, վոր պահված են մասսաների մեջ:

Սոցիալիստական մրցությանը մասնակցելով՝ բանվորներն աշխարհումը չեղած բաներ կստեղծեն:

Մրցելով ամբողջ ֆարրիկայով, ամեն մեկն առանձին, բոլորը միասին, հայտարարում են իրենց ստեղծագործական նախաձեռնութիւնը:

Այդ աշխատանքի բարձրացրած արտադրողականութիւնն է, յերբ առանձին բանվորներ որական 400 կտոր կտավի փոխարեն ներկում են 600 700 կտոր:

Յերբ կարողները 325 կտորի փոխարեն 475 կտոր են պատրաստում:

Յերբ կարի Ֆարբիկայում ամեն մի բանվորունի յերկու վերարկուի փոխարեն յերեքն և պատրաստում:

Այս որինակները վկայում են մասսաների այնպիսի վոգեկորության մասին, վոր պատմության մեջ անսովոր, աննախընթաց ե:

Մրցությունից հետո չին մնա նաև գլուղացիները: Նրանք արդեն շարժվեցին: Բայց այդ դեռ բավական չե:

Պետք և, ինչպես լենինն եր ասում՝

«Ամեն մի գլուղ մրցի մյուսի հետ»՝

— Բերքատվության բարձրացման համար,

— Խոտուցանության մեծ տարածության համար,

— Գլուղատնտեսական մեքենաների ավելի մեծ քանակի համար,

— Բազմադաշտյանի համար...

ԿՈՄՅԵՐԻՏԱԿԱՆ ԲՐԻԳԱԴԻՑ ԴԵՊՈ ՄԱՍՍԱՆԵՐԻ ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐԸ

Յերկու ամիս առաջ լենինգրադի «Կրասնիյ Վիբորժեցուկ» կազմակերպվել և կոմյերիտական առաջին բրիգադը: Այն ժամանակ ո՞ւմ մտքովը կանցներ, թե նա աճելով կդառնա մասսաների մի հզոր ստեղծագործություն, վորպիսին տեսնում ենք այժմ:

Մի խումբ կոմյերիտականներից մրցությունն անցավ համաքարություններին: Այստեղ նա կոմյերիտական... արտադրողականության արշավի ձևն ընդունեց: Ֆարբիկաներում: Գործարաններում: Բաժիններում: Համաքարություններում: Կոմյերիտական հարվածային բրիգադներն իրենց որինակով տասնյակ

ուրիշ բրիգադներ հրավիրեցին, այս անգամ արդեն հասակավոր բանվորներից, ֆաբրիկաների, գործարանների այդ բրիգադների, կոմպլեկտների, համաբուժչուհիների, բաժինների հրավերներն ընդհանուր սոցիալիստական մրցութչան կերպարանք ստացան:

Ապրիլի 8-ին Տվերում կնքվեց մասսաների պայմանագիրը: Տվեր—Մոսկվա—Իվանովո պայմանագիր ստորագրեցին ինքնարժեքի իջեցման և աշխատանքի արտադրողականութչան բարձրացման համար: Մանվածքային շրջաններից մրցութչունն անցավ գործարաններին:

Այնպիսի խոշոր գործարաններ, ինչպիսիք են Լիբերեցկիյ և Կրամատորսկիյ գործարանները, վորոնք գյուղատնտեսական մեքենաներ են արտադրում, մրցման մեջ մտան: Կրկնակոշիկների խոշորագույն ֆաբրիկաները—Մոսկվայի «Կրասնիյ բոգատիրը» և Լենինգրադի Կրասնիյ տրեուգոլնիկը—իրար մեջ պայմանագիր ստորագրեցին: Ածխային շրջաններն արդեն լերկու ամիս է, ինչ մրցում են իրար հետ—այժմ սքանչելի հետևանքի յեն հասել: Կարի արդյունաբերութչունը, կաշեգործայինը, մետաղագործայինը, ելեկտրոգործարանները—մեր արդյունաբերութչան բոլոր, բոլոր ճյուղերը, հրդեհի նման մրցութչամբ են բռնված:

Արժե շրջել ֆաբրիկաներն ու գործարանները, թեթևակի դիտել նրանց վերափոխված աշխատանքը, նայել բանվորների հուզված դեմքերին, տեսնել նրանց մրկահույզ շարժումները աշխատանքի մեջ, ալցելել թուղցիկ միտինգները, վոր կազմակերպված են ֆաբրիկաների բակում,—լսել բանվորների խոսակցու-

թյունները համաքարություններում ընդմիջումների ժամանակ, —

և դուք ինքներդ կըռնկվեք մի վոգեորությամբ, վորով բռնած են չերկրի բոլոր աշխատավորները:

Մրցությունն ընդլայնվում ու աճում է: Լրագրերը փալլում են նոր մրցահրավերներով: Փարբիկաները գյուղերի հետ, գյուղերը հրավիրում են ուրիշներին:

Մի փոքր ել — և շինարարության ընդհանուր վոգեորության մեջ կմիաձուլվեն առանձին ֆարբիկաներն ու գործարանները:

Միթե կարող ե վորեւ գլուղ կամ գործարան իր առանձնակյաց կյանքով ապրել, չերբ նրանք պրոլետարական խոսքի ամրագույն թելերով կապված են մյուս ֆարբիկաների հետ, իսկ նրանք իրենց հերթին՝ ուրիշների հետ: Յերբ ֆարբիկաներից և գործարաններից դեպի գյուղ մեկնվեցին մրցության հրավիրող ձեռքեր: Հրավիրողներ ու ուշնողներ:

Ամբողջ չերկիրը հյուսվել է միևնույն ձգտումներով և շահերով:

Այս մրցությունը՝ աշխարհի պատմության մեջ նմանը չունեցող կապն է բանավորների և գյուղացիների մեջ:

Այս մրցությունը իսկական սոցիալիստական է:

ԱՌԱՋԻՆ ՆՇԱՆԱՋԻԳՆԵՐԸ

Մոսկվայում առաջին նշանաձիգը չեղավ Բառամանովսկի շրջանը: Նրա հրավերին արձագանդ տվին Ռազոժսկո-Սեմեոնովսկի շրջանը՝ Մոսկվայում և Վի-

մի անգամ տեղեկութուններ բաց թողնել մրցության ընթացքի մասին:

Վորոշելու համար, թե վո՛րը ֆարրիկաներից և գործարաններից հաղթեց, հատուկ կոմիսսիա կլինի ինժեներներից, տեխնիկներից և հասարակական կազմակերպություններից:

Այս ամենը պատմեց շտաբի նախագահը, Բաղմանովսկու շրջկոմի ընդարձակ սենյակումը նստած, շտաբի ժողովին սպասելիս:

— Յեթե ուզում եք տեսնել, թե ֆարրիկայում ինչպես և ընթանում մրցությունը, գնացեք ելեկարո-գործարանը, նա արդեն սկսեց աշխատանքը, — ավելացրեց նախագահը:

ԳԵՏ-ԱԿԱՆՆԵՐԻ ՄՈՏ *)

Ելեկարոգործարանն ելեկտրական ճրագներ և պատրաստում: Հենց այն ճրագները, վորոնք կուլաու-րա լեն բերելու գյուղը և չտեսնված լուսով լուսավորելու լեն փայտե պատերը, ընդմիջա քշելով մարխի և նավթի ճրագի մուրը:

Յեւ ահա այդ գործարանում՝ առաջինը Մոսկվայում, սկսվեց մրցությունը:

«Գետովեց» պատի թերթի առաջին համարն ել կարճ, միքանի տողով հաղորդեց՝

Ապրիլի 1-ից գործարանը մրցության և անցնում — և այստեղ ել պայմաններն ելին հաղորդվում:

Այս հակիրճ ծանուցումը տաք վեճեր առաջ բերեց համաքաղություններում:

*) Պետական ելեկտրոտեխնիկական տրինտ. գուս. — ԳԵՏ:

Ընդմիջումին բանվորները գնում եյին վերատեսչի առանձնասենյակը, պարսպի պես կտնգնում սեղանի շուրջը և համառորեն պահանջում պատասխանը:

— Ի՞նչ, դու լրագրում տնտեսելու 15 տոկոս ես գրել. մեզ դու հասկանալի լեզվով ասա, այդ ի՞նչքան կանի:

— Ինչո՞ւ մեղանում մինչև որս արտադրական ծրագիրը կախված չի:

— Ո՛ւր ե մեղանում հաշիվը տնտեսության մասին:

— Դե վոր մրցություն ե, պատմեցեք մեզ ինչպես հարկն ե, վոր հասկանալի լինի:

— Ժողով ենք պահանջում: Պահանջում ենք ժողով. — վորոտացին համքարություններում, բաժիններում, ամբողջ գործարանում: Յեվ անցան հրեղեն տւիքով ժողով ժողովի յետևից:

Բանվորների ընդհանուր ժողով, արտադրական խորհրդակցություններ համքարություններում, վարպետների, ինժեներների ժողովներ հոսում եյին անընդհատ:

Մրցության պայմանների, պրեմիաների խընդիրը ամենքին եր ալեկոծում: Յեվ ահա, վերջապես, համագործարանային ժողովում վորոշվում ե՝

Մրցությունն սկսվում ե 1929 թվականի ապրիլի 1-ից միջեվ այս տարվա հոկտեմբերի 1-ը: Նա միջանի կետերի չե բաժանվում՝

Գործալուծմների պակասեցման համար

Մրցությունը տարվում ե բոլոր համքարություններում: Առաջին պրեմիան՝ 150 ռուբլի կստանա այն

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ
ԳՐԱԴԱՐԱՆ № 2

ԱԿԱԴԵՄԻԱ

բորգսկիյ շրջանը՝ Լենինգրադում: Բայց մրցության առաջին խոսքը պատկանում է Բաղմանովսկու շրջանին:

Կուսակցության շրջկոմում կազմվեց մրցության շտաբ 11 հոգուց: Այնտեղ մտան՝ ընկ. ընկ. Բուշնարյովը, Տորմազը, Բելինսկին, Սոլովյովը, Պիրիկովը, Դեկշեվը, Պետրովը, Իվանովը, Սոլիմանենկոն, Միխալովը նախագահությամբ ընկ. Գվենզերոտեյի:

Մենք վոչ մի փորձ չունենք, — ասում եր Գվենզերոտեն, — բայց մտածում ենք մրցությունն ավսպես տանել, վոր մրցության չեղնեն այն ֆարրիկաներն ու գործարանները, վորոնք միատեսակ ապրանք են մշակում: Յեթե այդպիսիները չլինեն Մոսկվայում, ուրեմն կարելի չե հրավիրել ուրիշ քաղաքներ:

Մրցության մեջ մտած ամեն մի գործարանում կամ ֆարրիկայում կազմվում է շտաբ՝ հինգ հոգուց: Այնտեղ անպայման պետք է մտնեն՝ վերատեսուչը, ֆաբկոմի նախագահը, կուսբջիջի քարտուղարը, բանվորների և կոմյերիտմիության ներկայացուցիչները:

Այդ շտաբը մրցության կարգն է մշակում, հսկում է նրա կատարմանը և պատասխանատու չե նրա ճիշտ ընթացքի համար:

Մենք մրցություն հայտարարեցինք 3—4 յեռամսյակի համար մինչև 1930 թվականի հոկտեմբերի 1-ը:

Մենք կմրցենք ինքնարժեքի իջեցման, վառելիքի կրճատման, աշխատանքային ուղիվա խտացման և, բացի դրանից, տնտեսական ծախսերի իջեցման համար:

Պատի թերթերը պարտավոր են լերկու շաբաթը

համքարութիւնը, վորի մոտ գործաւքումներն ավելի պակաս կլինեն, քան մարտ և փետրվար ամիսներում:

Յերկրորդ պրեմիան՝ 75 ռուբլի կստանա ալն համքարութիւնը, վորի մոտ գործաւքումները յեթե չեն պակասի, չեն ել ավելանա անցյալ ամսից:

Կանգառումներ պակասութեան համար

Ամեն մի համքարութիւն մրցում է մյուսի հետ: Այն համքարութիւնը, վորի մոտ կանգառումներն ավելի պակաս կլինեն, քան նախորդ ամսում, խնայված ամեն մի կանխիկ ռուբլուց կստանա 20 կոպեկ վորպես պրեմիա:

Յեթե ճրագները բաժինը տանի, նա մոտավորապես ստանալու չե 500 ռուբլի:

Յերկրորդ պրեմիան—250 ռուբլի—կստանա ալն համքարութիւնը, վորի մոտ կանգառումները չեն ավելանա:

Պատգուական ծրագիրն իրագործելու համար

Ամեն մի ֆաբրիկա և գործարան իր վորոշ ծրագիրն ունի: Ի՞նչքան պիտք է պատրաստել այս կամ այն ապրանքից: Այդ ծրագիրը հաստատում է ժողովրդական տնտեսութեան խորհուրդը:

Նիկեորոգործարանը խնդիրն ալսպես դրեց՝

— Այն բաժինը, վոր ավելի ճրագ կպատրաստի, քան նախատեսված է ծրագրով, ծրագրից դուրս պատրաստված ամեն մի ճրագի ինքնարժեքի 10 տոկոսը պրեմիա կստանա:

Այսպիսով, յեթե ճրագներն բաժինը ծրագրով սահմանված քանակից մեկ տոկոս, ավելի պատրաստի, կստանա 140 ուռլլի և այլն:

Յերկրորդ պրեմիան՝ 150 ուռլլի կստանա աչն բաժինը, վոր արտադրական ծրագիրն ամբողջովին իրագործել և:

ԻՆԲՈՒՄՈՒՆԻ ԻՋԵՑՈՒՄ

Մրցութունը կատարվում է վոչ ըստ համաբու-
թյունների, այլ՝ ըստ բաժինների: Յեվ հաղթող է համարվում այն բաժինը, վոր ամեն մի ուռլլուն վոչ թե 15 կոպեկով եժան ճրագ է բաց թողել, այլ, ինչ-
պես ասված է ճրագում, ուռլլուն 30 կոպեկով:

Ինքնարժեքի այդպիսի իջեցման պրեմիան մի-
այն ճրագների մի բաժնի համար 3750 ուռլլու չե հասնում:

Ինչ վերաբերում է յերկրորդ պրեմիային, աչն տրվում է այն բաժնին, վորը ճրագի ինքնարժեքը ուռլլուն 15 կոպեկով իջեցրիլ է, ինչպես վոր ասված է ճրագում:

Պրեմիաները բաժանվում են բանվորների վրա և ծախսվում են նրանց հանգստյան տներ ուղարկելու, թատրոնի տոմսերի, գրքերի և այլ կուլտուրական կարիքների վրա:

* * *

Նկատարողորժարանի մրցության շտաբում ընտրված են՝ Պրոկուլին, Միլկին, Նիկիտին, Վայն-
բլատ և Ազենշտեյնը: Այդ ընտրություններով վերջա-
ցավ ժողովը:

Յերեք որ ել դեռ չեր անցել մրցության հայտարարումից հետո, վոր գործարանում սկսեցին մինչև այժմ չեղած բաներ կատարվել:

Մթթե չերբեկցե դեպք յեղել և, վոր բանվորը խնդրի պակասեցնել իր ոտնիկը: Մինչդեռ այստեղ հենց այդպես ել յեղավ:

Հոսանաչափի *) (տրանսֆորմատոր) բաժնի բանվորները պատգամավոր ուղարկեցին վերատեսչի մոտ մի հայտարարությամբ: Ճմառված, կեղտոտ մի կտոր թղթի վրա գրված եր.

«Մենք, հոսանաչափի բաժնի բանվորներս կարծում ենք, վոր ամեն մի պատրաստված իրի գնահատությունը կարելի չե իջեցնել 5 տոկոսով: Մենք առանց այն ել բավարար չափով վաստակում ենք»:

(Ստորագրություններ)

Ճրագներ ի բաժնից ստացվել և մի ալսպիսի հայտարարություն. «Մենք պահանջում ենք մեր պատրաստած իրերի նորմայի ժամաչափը **» նոր ստուգման չնթարկել: Յեթե ուղում ենք մրցել, ապա ուրեմն պետք և մրցել առանց խաբեբայության: Մինչդեռ տեխնիկն ստուգում և, կանգնում մեքենայի մոտ,

*) Հոսանաչափ—տրանսֆորմատոր—ելեկտրական հոստնքները չափելու մեքենա:

2. Նորմա—(կոպր)—բանվորին տրված մի առաջադրություն և, վոր նա կարող և կատարել վորոշ ժամանակում մեկ ժամում, բանվորական որում:

Ժամաչափ—խրոնոմետրաժ—աշխատանքի ժամանակ նորմաներն ըստ ժամերի ստուգելը: Տեխնիկը՝ ժամացույցը ձեռքին, ստուգում և բանվորի աշխատանքը և հաշվում, թե բանվորն ինչքան ժամանակում կտրող և վորոշ իրը պատրաստել: Այդ հաշվով ևլ սահմանվում և որվա կամ ժամվա նորման:

խիկ մենք դիտմամբ «գլխիկը» քարթում ենք 25 բողո-
յում, նա ել դրա հիման վրա վորոշում ե որվա նոր-
ման: Բայց հենց վոր նորման վորոշեցին, բոլորն ել
սկսեցին գլխիկները քարթել 10 բողոյում: Այդ ճիշտ է:
Պահանջում ենք վերանայել:

Ճրագները բաժնի բանվորներն:

Գետականները շատ գիտակցորեն կպան ինքնա-
թեքի իջեցմանը: Նրանք առաջիններն են, վոր կպան
մրցութիւնը և, յիշելի, ուրիշներից առաջ ել կլինեն:

ԵԺԱՆ ՅԵՎ ԱՄՈՒՐ ԿՐԿՆԱԿՈՇԻԿ ՏԱՆԲ

«Կրասնիյ բոգատիր» — այդպես ե կոչվում կրկնա-
կոշիկների գործարանը Մոսկվայում: Այդ նրա պա-
հաստներիցն ե, վոր գլուղ ու թվան, քաղաք ու շեն են
ուղարկվում նոր-նոր փայլուն կրկնակոշիկներ:

Նրանց փայլն ամենքին ե հայտնի: Մեզնում ար-
դեն քիչ գլուղ կա, վորտեղ կրկնակոշիկ չեն հագնում:
Կեղևե տրեխները տեղի չեն տալիս ուտինի փայլուն
լաքին:

Գործարանում զանազան տեսակի կրկնակոշիկ ե
պատրաստվում: Յեւ հասարակները՝ ցածր կրունկնե-
րով, վոր մեծամասնութունն ե հագնում, և՛ նորաձե
կրկնակոշիկներ՝ Ֆրանսիական բարձր կրունկներով:

«Կրասնիյ բոգատիրից» ամբողջ կապոցներով
կրկնակոշիկներ են ուղարկվում նաև արտասահման՝
Պարսկաստան, Սիրիա, Մոնղոլիա:

Մտնում ես պահեստն ու մոռանում, վոր կողքիդ
դազգյահներ ու մեքենաներ կան: Ռեալիտի ինչ-վոր
հեռավոր չերկրների հոտ ե բերում, վորտեղից այն

մեզ մոտ են բերում: Իսկ կրկնակոշիկները ծավալած քթերը՝ խրանքի համար շինված ծակոտիկներով, վորոնք պատրաստվել են Սիրիա ուղարկելու համար, ոտար ժողովուրդների պատկերներն են արծարծում մտքիդ մեջ,

Այնտեղ, հեռավոր յերկրներում, սևամորուս սիրիացիներն ու կարմրամորուս պարսիկները, ինչպես և զեղնազեմ մոնգոլները պետք և հազնեն մեր բանվորուհիների ձեռագործները: Հատկապես քանվորուհիների, վորովհետև կրկնակոշիկների գործարանում գրեթե միայն կանայք են աշխատում:

Սփսոս վոր, տարածվելով ամբողջ աշխարհում, լաքած վալլուն կրկնակոշիկները չեն կարող պատմել, թե վորպիսի դժվար պայմաններում են պատրաստում իրենց: Գործարանը կանգնած և անտառի միջին, բողբոջակիյ պլուղում, Մոսկվային մոտիկ: Նույնիսկ սոճենու հոտը չի կարողանում հաղթահարել բենզինի հոտին:

Գործարանին մոտենալիս արդեն զգում ես բեկկնի լուղի (սկիպիդար) և բենզինի շմեցուցիչ հոտերը: Նրանցից զլուխդ պոռլտ և գալիս: Իսկ բանվորուհիներն իրենց հերթափոխության ամբողջ ութ ժամը նստում են շենքի մեջ, կծու շոգիով շրջապատված բենզինի և բեկկնի լուղի մթնոլորտով: Տարվա աշխատանքի ընթացքում բանվորուհիները խմում են բենզին և բեկկնի լուղի: Նորերումս գործարանային մանկական մսուրներում մայրերի կաթը վերցրել ելին հետադոտելու համար: Յեվ նրա մեջ բենզին գտան: Վնասարեք պայմաններից գործարանի բոլոր բանվորուհիները սակավարյուն են, դալուկ և գրգռված:

Մոտիկ ժամանակներս գործարանը լոթնամյա հերթափոխական աշխատանքի տնցավ: Բանվորուհիները, վոր առաջ իրենց զույգ կրկնակոշիկ վրա առանձին ելին աշխատում, կոնվեյերի անցան:

Կոնվեյերն ինքնաշարժ ժապավինն է: Այստեղ նա անցնում է լերկայն սեղանով և անընդհատ ձգվում է մի հատուկ մեքենայով: Սեղանի առջև նստում են 4-5 բանվորուհի:

Սեղանի ծայրին նստող վարպետուհին վերցնում է կաղապարը, հազցնում նրա վրա ռետինե ծայրամասը և դնում սեղանի վրա: Ժապավինը կաղապարի հետ միասին շարժվում է դեպի հետևյալ բանվորուհին: Սա հազցնում է կրնկակալը, սոսնձում է, և կաղապարը գնում է դեպի հաջորդը: Այսպես, տասներկու բանվորուհուց անցնելով՝ կրկնակոշիկը բոլորովին պատրաստ, մեքենան է ընկնում, վորտեղ սոսնձով կպցվում է ներբանը (պադոշը) և ապա գնում է լաքվելու:

Ամեն մի կոնվեյերն ուրական 1000 զույգ կերկնակոշիկ է բաց թողնում:

Հենց վոր կոնվեյերի անցան, սկսեցին գործարանից ավելի շատ կրկնակոշիկ բաց թողնել, բայց նրանց վորակը վատացավ:

Բանվորուհիները կոնվեյերի անցնելիս այսպիսի վճռեցին՝ կարելի չէ վայրիվերո աշխատել: Ամբողջ աշխատանքն այժմ ընդհանուր է: Հանցավորին չես գրտնի: Վարպետուհին ինձ մոտ չի գա ու չի ասի՝ «այդ դու չես փչացրել ապրանքը»:

Աշխատանքին առանձնապես վատ սկսեցին վերաբերվել Կանաֆլեվան, Վեդենինան և Սլագոդան:

Անփուլթ վերաբերմունքի հետեանքով կրկնակոշիկն ամուր չի դուրս գալիս: Հագնողը շատ շուտ և պատռում: Կրկնակոշիկների գործարանն այդպես վատ պատրաստված կրկնակոշիկների զույգը 30 կոպեկով ավելի հժան և ծախում: Յեւ այդպիսով ամեն մի որ 2000 ուրլի ֆուս և կրում:

Յերբ խոտան (բրակ արած) կրկնակոշիկները բերում են բանվորուհիներին ցուլց տալու, նրանք առարկում են:

— Մենք ուրախությամբ լավ կաշխատելինք, բայց մեզնում մատերիալը շատ վատ և: Միջնադիրն ել (ստեղծա), կրկնակալն ել (զադնիկ), թաթերն և (պերեդա)—վոչ մեկը բանի պետք չե:

Սակայն այդ աչքան ել ճիշտ չե: Շատ բանում բանվորուհիներն են մեղավոր:

Ստուգության համար վերցրին ու 32 մեքենայից փոխեցին Սերբին և Սոլովյով բանվորներին: Նըրանց տեղը դրին Գրաչեին ու Կոտովին:

Խնչ եք կարծում, լինչ լեղավ: Բացի նրանից, վոր նրանք որական ավելի պատրաստեցին, քան առաջվա բանվորները, խոտանն ել վոչ թե հարյուրին 15 զուլգ տվին (ինչպես նրանք ելին տալիս), այլ ընդամենը 5 զուլգ:

Ահա քեզ վատ ապրանք: Ուրեմն այստեղ մեղավորն ապրանքը չե, այլ իրենք՝ բանվորները:

Այս տարի գործը վատ եր «Կրասնիյ բոգատիրում»:

Ծրագիրը, վոր նրանց համար հաստատել եր ժողովրդական տնտեսության խորհուրդը, նրանք իրենց այդ ծրագիրն ել չիրագործեցին:

Իսկ նրանց տրված եր այսպիսի ծրագիր: Նախ որական վոչ թե 50,000, այլ 56,000 կրկնակոշիկ բաց թողնել: Յեւ ծախել վոչ թե 2 ո. 80 կոպ., այլ 2 ո. 44 կոպ.: Դե, իհարկե, խոտանն ել պակասեցնել:

Բողոտիրցիները կես տարուց ավելի աշխատեցին, սակայն իրենց ծրագիրն իրագործելու մասին չեն ել մտածում:

Նրանց մոտ խոտանը վոչ միայն չպակասեց, այլ, ընդհակառակն, ավելացավ:

Ինքնակամ գործալքումները նույնպես ավելացան: Ինչպես վոր ամեն մի բանվորուհի կոնվեյերով որական 18 զույգ կրկնակոշիկ եր պատրաստում, այդպես ել մնացել է:

Յեթե մի նոր բան կա «Բողոտիրում», այդ այն է, վոր կրկնակոշիկ պատրաստող բանվորուհիների աշխատավարձն աճեց: Անցյալ տարի որական 3 ո. 71 կոպ. եր, իսկ այժմ դարձավ 4 ուր. 28 կոպ.: Յեւ ահա մրցութունը հարմար ժամանակին վրա հասավ:

Լենինգրադի «Կրասնիյ տրեուգոլնիկ» գործարանը «Կրասնիյ բողատիրին» մրցության կանչեց:

Ա. Նտեղից նամակ ուղարկեցին այսպիսի հրավերով.

«Մենք խոսք ենք տալիս, վոր մեզնում որական հարյուրին մեկ զույգ խոտան կրկնակոշիկ ավելի չի լինի:

«Մենք խոստանում ենք աշխատել կատարելապես առանց գործալքումների»:—Այդպես են գրում «Կրասնիյ տրեուգոլնիկից»:

Յեւ շարունակում են.

«Մենք գիտենք, վոր ձեզնում խոտան, գործա-

լքումներ, կանգառումներ շատ կան: Գիտենք, վոր դժվար կլինի ձեզ համար մրցության մեջ մտնել մեզ հետ: Այնուամենայնիվ մենք ձեզ մրցության ենք հրավիրում, վորովհետև մենք ընդհանուր ուժերով պետք ե տմուր և եժան կրկնակոշիկ տանք բնակչությանը»:

Բողատիրացիները մեկ ուղեցին վերավորվել «Տրե-
ուգոյնիկից» — թե նրանք մեր աչքն են ծակում: Սա-
կալն մտածեցին, մտածեցին ու ամբողջ ժողովով վըճ-
ռեցին ընդունել հրավերը:

Յեվ մեկենիմեկ նախապատրաստության կպան:

11 հոգուց շտաբ կազմեցին: Այստեղ ե և՛ գործա-
րանի վերատեսուչը, և՛ ամեն մի արհեստանոցից մի-
մի բանվոր, կուսըշիշի քարտուղարը, խնժեններ:

Կազմակերպեցին ժողովներ բանվորների հետ՝
ըստ բաժինների, կրկնակոշկարանում, լուղարանում,
լաքարանում: Ժողովներ կազմեցին վարպետահիների
հետ:

Յեվ վորպեսդի ամեն մի բանվորի շահագրգռեն
ավելի լավ աշխատել, յերեք հազար ռուբլի առանձ-
նացրին պրեմիա տալու համար:

Բայց աստեղ՝ պրեմիայի խնդրում, քիչ եր՝ մը-
նում շփոթություն առաջ գար:

Բանվորներն իմացան, վոր պրեմիան 3 հազար
ռուբլի չե, ու կարծեցին, թե այդ գումարը մեկին ե
տրվելու:

Քիչ եր մնում աղմուկ բարձրանար:

Սակայն պարզվեց, վոր պրեմիան կըաժանեն ըստ
բաժինների և այնտեղ արդեն ըստ համաքարություն-
ների և կտան այն սեղանին, վորը բոլոր պայման-
ները կատարած կլինի:

Կշահի այն սեղանը, վորտեղ վոչ մի գործալը-
քում չի լինի:

Վորտեղ ամենեին խոտան չի լինի:

Յեւ ով սրվա ընթացքում ամենից ավելի կըրկ-
նակոշիկ կպատրաստի:

Հենց վոր բողատիրացիները «Կրասնիյ տրեու-
զովնիկի» հետ պալմանագիր ստորագրեցին և այդ
բանն իմացան բոլոր բանվորուհիներն՝ ըստ համքա-
րությունների, իսկույն յեռաց աշխատանքը:

Կրկնակոշիկ արհեստանոցի վարիչ ընկ. Իվա-
նովն ուղղակի շշկւմել եւ Բանվորուհիները նրան քաշ
են տալիս այս ու այն կողմ:

— Ընկեր Իվանով, ինձ փոխադրիր այն սեղանը:

— Իսկ ինձ վարպետուհի Սեմեոնովայի մոտ:

Գլուխ պատռելով գոռում են ամենքը:

Կոմյերիտուհիները—սրանք միանգամից առանձ-
նացան: Իրենց համար առանձին սեղան վերցրին:

Դե, պառաջներն ել, վորոնք 10-15 տարի աշխա-
տում են, նույնպես անջատվեցին:

Յեւ այսպես, այդ կնիկները ջոկջկվեցին, ինչ-
պես զինվորներ՝ կռվից առաջ:

Մեկը մյուսին ստուգում ե, թե լա՞վ և աշխա-
տում:

Իսկ Վեդենինային ու Սլավոդային վոչվոք չի
վերցնում իր սեղանը:

— Ճանաչում ենք նրանց: Միշտ ուշանում են:

— Նրանց պատճառով մենք չենք շահի:

— Մեզ ուրիշ վարպետուհիներ ավել:

Կան ել այնպիսիները, ինչպես Զինա Սորոկան,
վոր վարիչին ուղղակի ասաց:

— Այս կոնվուկերի վրա աշխատել չեմ ուզում: Նրանք հազիվ-հազ են աշխատում: Յես նրանցից շատ ավելի լավ եմ աշխատում: Ինչո՞ւ պետք է նրանց աշխատեցնեմ: Փոխադրեցիք ինձ մի ուրիշ տեղ:

Առանձնապես խիթ-խիթ են նայում իրար 23-րդ և 15-րդ սեղանները:

23-րդում միայն կանաչքն են խմբված, իսկ 15-րդում կոմյերխտուհիները:

Ի՞նչ աստիճանի կրակ են կտրել: Ուղղակի՝ զարմանք:

Բջիջում, քարտուղար Կուդրյաշովի շուրջն են խմբվում տղամարդ բանվորները: Ամենքը հարցնում, հետաքրքրվում են:

Այստեղ ել չուղարանի ըստնի վարիչն է գաղաղել, այն աստիճանի ջղախնացել է:

— Ժողովն ինձ այսօր անհրաժեշտ է, իսկ կըրկնակոշկարանն ինձնից ակումբն է խլում:

Քարտուղարի վրա չեն գոռում: Տենդի մեջ գալարվում է դործարանը:

Ակումբն ել մրցության քաշվեց: Այնտեղ ներկայացում են պատրաստում մրցության մասին, ինչպես և պատի լրագիր:

Մինչև իսկ պիոներներն ել մասնակցում են մրցությանը:

Իրենց ակումբումը կախեցին մի մեծ պլակատ:

— Պիոներ, հսկիր ծնողներին, վոր չգործալքեն:

— Դործալքումը արտադրությանը վնասում է:

Փականադործ Սեմեոնովը համքարության մեջ պատմում է ու ծիծաղում:

— Նույնիսկ մանուկներն ել այժմ բանիմաց են

դարձել: Յերեկոյան չես ուշ դնացի տուն: Ուղեցի մի-
քիչ կարդալ, իսկ իմ Վանլուտկան ասում ե. «Հայրիկ,
տես, քնած չմնաս, վաղն աշխատանքից չուշանաս: Դը-
րանից մեծ ֆլաս կգա»:

— Դե արի ու տես, — տարածում ե ձեռքերը Սե-
մեոնովը — չերբ մանկիկներն ել են խոսում, ուրեմն
մենք պետք ե մեզ հավաքենք:

Բողատիրացիները պինդ կպան մրցության:

ՀԱՋԱՐԱՎՈՐ ՊՐՈԼԵՏԱՐՆԵՐԻ ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐԸ

«Տրլխգորնայա մանուֆակտուրան (նախկին
Պրոխորովսկայա մանուֆակտուրա) կանչեց Տվերի
մանվածագործային հսկային — «Պրոլետարկա» ֆաբրի-
կային: Այդ հրավերը «Պրոլետարկան» ընդունեց:

1929 թվականի ապրիլի 8-ին ֆաբրիկայի ներ-
կայացուցիչները, մյուս ինն մանվածագործային ֆաբ-
րիկաների ներկայացուցիչների հետ միասին, վորոն-
ցում 58 հազար բանվոր կա, ստորագրեցին հազարա-
վոր բանվորական մասսաների սոցիալիստական պայ-
մանագիրը:

Պայմանագիրն ստորագրելուց առաջ Տվերում
տեղի ունեցավ համաբանվորական ցույց:

Տրլխգորցիների անունից պայմանագիրն ստո-
րագրեցին Շիտով և Բերգեր բանվորները:

Այդ պայմանագիրը պարտավորեցնում ե «Տրլխ-
գորկայի» բանվորներին ապրանքի ինքնարժեքն ի-
ջեցնել ութից վոչ պակաս տոկոսով:

Հեղափոխական խոստումը տրված ե: Տրլխգոր-
ցիները պատվով կկատարեն այն:

Այդ պայմանագիրը գիտե ամեն մի բանվոր:

Տրյոխգորկայի բանվորները միշտ առաջադեմ են յեղել:

Այդ նրանք էյին, վոր բարրիկադների վրա կռուվում էյին բուրժուազիայի դեմ 1905 թվականի պայքարում:

«Տրյոխգորկայի» բանվորները շատ անգամ են որինակելի հերոսներ հանդիսացել ճակատներում՝ հրացանները ձեռներին: Նրանք գնում էյին վրանդելի, Կոլչակի, Դենիկինի դեմ, պաշտպանելով խուրհուրդներն ու իրենց ֆարրիկաներն ու գործարանները: Այժմ նրանք նոր արշավի լեն դուրս յիկել, արշավի՝ եժան ապրանքի համար:

26՝ վոր ֆարրիկան այս տարի պետք է յերեք միլիոն ուուրլի տնտեսի, վորպեսզի ժողովրդական տնտեսության խորհրդի ծրագիրն իրագործի:

Յերեք միլիոն ոուուրլի — այդ կատակ չե: Դրա համար պետք է ապրանքի ինքնարժեքն իջեցնել 7,7 տոկոսով:

Իսկ ինքնարժեքն այդ չափով իջեցնելու համար պետք է լարել ամեն ջանք ու ճիգ, բոլոր ուժերը հավաքել:

Մինչև այժմ «Տրյոխգորկայում» շատ անկանոնություններ կային: Ամեն որ աշխատանքի չեն գնում 40—50 բանվոր:

Ֆարրիկայում սրիկացության և հարբեցողության շատ դեպքեր կան: Անցյալ տարի գողության մեջ նկատվել են 163 հոգի, իսկ այս տարի՝ ել ովելի, արդեն 225:

Նոտանն էլ «Տրյոխգորկայում» միջին չափով էլի հասնում է յերեք ու կես տոկոսի:

Ճիշտ ե, չեթե համեմատելու լինենք Արեւմանի ֆարրիկայի հետ, վորտեղ խոտանը 16 տոկոս ե, քիչ կերևա:

Տրյոխգորցիները խոստում են արել, թե առ 1-ն մայիսի և վնչ մի տոկոս խոտան չի լինի:

Գործարանն սկսեց մրցությունը, մանրամասն ծրագիր մշակելով: Ահա այն՝

ՄՐՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՄՔԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄԻ ԲԱՆ- ՎՈՐՆԵՐԻ ՄԵՋ

ՅԷԲԱՐՈՂ ԲԱԺԱՆԱՌԱՅԲ

Մրցումը տեղի չե ունենում մեքենաներին սպասարկող կոլլեկտիվների մեջ: Կոլլեկտիվի համար 75 ռ. գումարով պրեմիա չե նշանակվում:

Մրցությունը տեղի չե ունենում նաև յերեք հոգուց կազմված բրիգադների մեջ, վորոնք կուրբերն են լցնում:

Մրցության պայմանները: Կուրի մեջ բոլորովին լիք ապրանք լցնելը յերեք հոգով: Խոտանի բացակայություն—(թերեփ) ապրանքը վատ դարսելու և կանգառումների պատճառով՝ կուրբերը դատարկելիս:

Ներքին կարգավորության կանոնների խախտման և գործալքումների բացակայություն, յերեք ամսվա ընթացքում:

Հավագույն հետևանքների հասած կոլլեկտիվը 75 ռուբլու չափ պրեմիա կստանա:

Մրցությունը տարվում ե նաև մեքենավարների մեջ—լավագույն մեքենավարի համար:

Հավագույն մեքենավարի համար պայմանները

հետեւյալներն են՝ նկատողությունների բացակայութիւն չերեք ամսվա ընթացքում, գործաւքման բացակայութիւն նույն ժամանակամիջոցում, մեքենավարի հանցանքի հետեւանքով առաջացած խոտանի բացակայութիւն (սլառաւոտումներ և պրկումներ), խնայողական վերաբերմունք դեպի մատերիալի ծախսումը:

Հաղթանակած մեքենավարը լավագույնն և համարվում և պրեմիա չի ստանում 30 ուրլի:

ՉՈՐԱՆՈՑԱՅԻՆ ԹՄԲՈՒԿՆԵՐԻ ՎՐԱ

Մրցությունը տեղի չի ունենում կողեկտիվներում: Հավագույնը կհամարվի յայն կողեկտիվը, վորը հետեւյալ պայմանները կկատարի.

Ոտտան, բծեր բաց չի թողնի, վոչ մի գործաւքում տեղի չի ունենա յերեք ամսվա ընթացքում:

Մի մարդով կրճատվի և նկատողություն չունենա:

Այս բոլոր պայմաններն իրագործած կողեկտիվը 120 ուրլի պրեմիա կստանա:

ՏՊՈՂ ԲԱԺԻՆ

Մրցում են մեքենաներին սպասարկող կողեկտիվներն ու փոխանակախմբերը:

Մրցության պայմանները: Իր մեքենայի արտադրանքի առավելագույն բարձրացումը՝ յերկրորդ յեռաւայլի համեմատությամբ, միակերպ ներկատվության* և զարդանկարների պայմանում: Ոտտանի տո-

*) Զթառիւ մեքենաները լինում են՝ միաներկ, յերբ մեկ ներկով են տպում, բազմաներկ՝ յերբ շատ ներկերով:

կոսի կրճատում, ներկերի ներկ-եփարան արտահանելու կրճատում՝ զարդանկարների վրա աշխատելուց հետո:

Ծախսերի, ռեֆորմի նշանների (ռակլի*), լապինգ*), մահուդ, խողանակներ և այլն) կրճատում, գործալը-քումների բացակայություն կոլեկտիվում չերեք ամսվա ընթացքում:

Սահմանվում են ընդամենը չերկու պրեմիա.

Առաջին պրեմիան ալապես և բաշխվում՝

Կոլեկտիվի ռակլիստին . . . 100 ուրլի.

Բացթողնողին 50 ո.

Կոլեկտիվի բանվորներին . . . 125 ո.

Ընդամենը՝ 275 ո.

Յերկրորդ պրեմիան՝

Ռակլիստին 75 ուրլի

Բացթողնողին 25 ո.

Կոլեկտիվի բանվորներին . . . 75 ո.

Ընդամենը՝ 175 ուրլի:

Նույն պայմաններով մրցությունը կատարվում է՝ շինարար-փաթեթարանում, վորտեղ 50 ուրլի պրե-միա չե սահմանվում լավագույն մեքենավարի համար. ներկ-եփարանում, վորտեղ մրցում են բաժանմունք-ները, և վորտեղ սահմանվում է չերկուպրեմիա՝ բա-ժանարարին — 50 ուրլի և ներկեր քամողին — 25 ո.:

*) Ռակլի—պողպատե հարթ շերտ, վոր գործ է դրվում ա-վելորդ ներկերը հանելու:

**) Լապինգ—հատուկ տեխնիկական գործվածք, դնում են տպվող ապրանքի տակը:

Ներկարանում մրցում են սև ջիգերները*) յե-
ռյակները, վորոնց սպասարկում են յերկու բանվորներ:
Լավագույն յեռյակի կոչումն ստանալու պայման-
ները հետևյալներն են՝

Յոտանի բացակայություն:

Գործալքումների, նկատողությունների բացակա-
յություն՝ յերեք ամսվա ընթացքում:

Մեքենաների և աշխատանոցի մաքրություն և
հստակություն:

Բոլոր պայմանները կատարած բանվորներին
պրեմիա յե տրվում 120 ռուբլու չափով՝ ամեն մի յե-
ռյակի համար:

Ոճառի մեքենաներում և ներկարարական ապաշա-
րատներում մրցությունը կազմակերպվում է այն կոլ-
լեկտիվների մեջ, վորոնք սպասարկում են №№ 1, 2, 3
ոճառի մեքենաներին, և միջանցիկ ապաշարատների մեջ՝
№№ 4, 5, 6. № 3 ավազանի և № 5 կուրբի ավազանի մեջ:

Մրցության պայմաններն են՝ մեքենայի մեծ ար-
տադրանք, ապրանքի խոտանի բացակայություն, կա-
նոնների խախտման և գործալքումների բացակայու-
թյուն՝ յերեք ամսվա ընթացքում:

Պրեմիա յե սահմանվում՝ մեկը մանր կոլլեկտիվ-
ների համար — 150 ռուբլի և մեծ կոլլեկտիվների հա-
մար — 250 ռուբլի:

«ԿԱՐՄԻՐ ՐԱԶԲՈՐԿԱ»

«Կարմիր բազմորկայում» մրցությունը կազմա-
կերպվում է ջոկջոկոզների մեջ՝ լավագույն աշխատա-

*) Ջիգեր — ներկանոթ:

վորուհու համար: Բոլոր պալմանները կատարողը՝ յի-
րեք ամսվա ընթացքում, պարզեատրվում է 30 ուռ-
լու պրեմիայով: Յերկու պրեմիա է սահմանված:

Կարմիր թմբուկների ճոճանակների վրա մրցու-
թյունը կազմակերպվում է ճոճանակների մոտ աշխա-
տող բանվորուհիների մեջ լավագույն տեսակավորողի
(լավ խոտանը ջոկջոկի (բրակովչիցա) համար:

Ներկող թմբուկների համար սահմանվում է յերկու
պրեմիա 20-ական ուռլուց:

Դրվագարանում մրցում են կուլիկտիֆները, այն
կուլիկտիվը, վոր իրագործել է բոլոր պալմանները,
կհամարվի լավագույնը և 100 ուռլի պրեմիա կստա-
նա: Յեւ աչսպես մյուս ցեխերում:

* * *

«Տրյոխգորկան» ընդարձակել է իր քարե շենքե-
րը միջանի թաղամաս տարածութիւմը: Նրա քարձր
պարիսպների յետևում դադգյահների, մեքենաների մոտ
ամեն որ հազարավոր բանվորներ են աշխատում:

«Տրյոխգորկան»—կոմբինատ:

Բամբակի հակերից, վոր կրում են դեպի նա ան-
վերջ սալերն ու բռնատարները, «Տրյոխգորկայից»
դուրս են գալիս խայտաբղետ, ուրախ չթեր և գործ-
վածքներ:

Այստեղ կա մանարան, վորտեղ բամբակը՝ մի
շարք բաժիններից անցնելով—պատրաստականից մինչև
վատերայինը*), գառնում է նուրբ, սպիտակ թելեր,
գործվածքի համար պիտանի:

*) Վատեր-մեքենա—մանող մեքենա:

Հետաքրքիր և հետեւել, թե ինչպէս բամբակը բանկորրոշ *) բաժնու՞մ, անցնելով զանազան մեքենաների կոմպլեկտներից, հաստ ժապավենից զառնում և ամուր, նուրբ թել:

Այստեղ կա և՛ ջուլհականոց, վորտեղ հոգատար ջուլհակուհիներն ամեն ոք հարչուրավոր մեար գործվածք են գործում:

Ջուլհականոցից պատրաստի ապրանքն ընկնում և չթի ֆաբրիկան, վորտեղ տալիչ մեքենաներով ներկվում և, նկարազարդվում, ապա անցնում մի շարք թմբուկներով՝ չորանոցի, ոճառի, ընկնում տեսակավորման տեղը, պահեստորան, հետո հասնում չեզերքները կարողներին և վերջապէս դարսվում և շքեղ կըտորից պատրաստված հակերի միջ:

Բանկորրոշի բաժնում խառցման մասին խոսք լինել չի կարող: Այստեղ դադգչահին մի բանվորուհի կա: Ինչ ել անեա, դադգչահն առանց բանվորուհու բաց չեա թողնի: Բայց այստեղ ել հենց վոր մրցման մասն, բանկորրոշուհիները մեկին բարձրացրին արտադրությունը և նվազեցրին «բացթողումը»:

Մանարանի բաժնում, վորտեղ կարգավորված՝ ճշտորեն դասավորված մեքենաները չերկայն շարքով կանգնած են, ամեն մի մեքենան յերկու կողմ ունի:

Ամեն մի կողմից ներքեւում պատշաճ կերպով շարվել են յերկու հարչուր ճախարակ, վորոնց վրա կծկվում են մանտծի վերեւից վազող թելերը:

Բանվորուհու գործն և հսկել, վոր թելը չկտրվի, իսկ յեթե կտրվի, պետք և կցի: Պետք և փոխի իլիկ-

) Բանկորրոշ—նախաման մեքենա:

ները, չերբ նրանց վրա բավարար չափով թել ե փաթաթվում։ Այդ ժամանակ վատերշչիցան կանգնեցնում ե մեքենան, կանչում իր վերցնողին և նրա հետ միասին արագ-արագ վերցնում իլիկները, նրանց տեղը նորերը հազցնելով և ապա նորից բաց ե թողնում շարժիչը — մոտորը։

Մինչև մրցությունը ամեն մի վատերշչիցան աշխատում եր չերեք կողմի վրա և հսկում 600 ճախարակի։ Այժմ, մրցությունը հանձն առնելով, անցան 6 կողմի։

Այժմ ամեն մի վատերշչիցան 1200 ճախարակ ունի։ Հազար չերկու հարյուր վազող թելեր, վորոնց պետք ե հետևել և կարողանալ ժամանակին փոխել։ Հեշտ աշխատանք չե։ Ո՞վ առաջինը իր վրա վերցրեց այդ դործն անելը։ Պետք ե ասել ուղղակի— կոմյուրիտմիությունը։ Նա յեր, վոր սղջիկ-կոմյուրիտուհիներից հարվածալին բրիգադ կազմակերպեց, վորը ցույց տվեց մնացածներին, թե ինչպես պետք ե աշխատել։

Այժմ մանարանի բաժնում ամեն մի բանվորուհի վեց կողմի վրա չե աշխատում։

Յուրաքանչյուր 24 կողմի վրա կա մի աջակից բանվորուհի-հանող և մի բանվորուհի, վոր դադգյահների փոշին ու բամբակն ե սրբում։

Վեց կողմի անցումով մանող կանայք սկսեցին որական 14 կոպեկ ավելի աշխատել։

Այդպես են պայքարում տրոխպորցիները արժեքի իջեցման համար։

Բոլոր բանվորները տոգորված են մրցությամբ. այդ բանն առանձնապես նկատելի չե շտաբում, ուր ամեն բոպե նորանոր տեղեկություններ են գալիս։

Ահա բջիջի սենյակն եւ ընկնում վաղեմադ, հետ-
լով մի կոմյերիստուհի։ Արագ վազքից նրա վարսերը
գլխակապի տակից դուրս են ընկել։

— Լսիր, լսիր, — դիմում ե նա քարտուղարին. —
ախր այս թնշ բան ե. մենք աղջիկներով ուղեցինք
կծկելու բաժնում հարվածալին բրիգադ կազմակերպել
և 40 կոնից 50-ի անցնել։ Վերատեսուչն արգեն իր
համաձայնութիւնը տվել ե, և հանկարծ վարպետն
աշտեղ պառամներ դրեց*), իսկ նրանք այնքան ծեր
են, վոր ժամանակն ե «սոցապին» հանձնել։ Խոչալես
կարող են նրանք խտացում տանել. մինչդեռ մենք ու-
ղում եյինք դործի կաշել, ինչ պետք ե անել. միթե
այդպէս կմրցեն։

Վշտից խեղճ աղջիկը քիչ եր մնում լաց լինի։

Քարտուղարի սենյակը մրցության գլխավոր շտա-
բն ե և ամեն որ, ժամ, բոպե նոր լուրեր են բերում՝
այսոր չի Փաբրիկայում, թմրկավոր. մեքենաների
վրա, վորտեղ 6 բանվոր եր աշխատում, սկսել են աշ-
խատել միայն 5 հոգի։

— Ռակլիստ Սեմեռնովը մրցության կանչեց
ռակլիստ Իվանովին։

— Յեզերքները կարող նոգովիցինան՝ սովորա-
կան 379 կտորի փոխարեն, այսոր 447 կտոր ե պատ-
րաստել։

Այդպիսի զեկուցումներ ամեն ծալրից թռչում են
դեպի այդ փոքրիկ սենյակը և առաջ են բերում այն

*) Սոցիալական ապահովութիւնը, վոր յորվում ե շատ ծե-
րացած բանվորներին, իսկ ներկայումս՝ նաեւ գյուղացիների մի-
ջոնի կատեգորիաներին։

աշխատանքային վերելքը, վոր բռնել է ամբողջ ֆաբրիկան:

Մրցությամբ խնչ են վաստակում տրյոխգորցիները:

— Բացի չիրկրին ոգնելու ընդհանուր ցանկությունից, բացի իրենց ֆաբրիկաներն ու գործարաններն ամբացնելու ձգտումից, նրանցից ամեն մեկն զգալի շահ կստանա:

Ըստ ծրագրի, «Տրյոխգորկայի» ամեն մի բանվոր մրցության վերջերին այժմյան ստացած որական 2 ռ. 75 կոպեկի փոխարեն կստանա 3 ռ. 14 կոպեկ:

Սակայն տրյոխգորցիների համար այդ դեռ քիչ է, վոր իրենց ֆաբրիկայումն են մրցում: Նրանք դեռ չեն բավականանում, վոր «Պրոլետարկային» հրավորեցին: Բացի դրանից տրյոխգորցիները կամենսկութից ֆաբրիկայի հրավերն ել ընդունեցին:

1929 թվականի ապրիլի 11-ին «Տրյոխգորկայի» բանվորները հրավերին պատասխան-նամակ ուղարկեցին կամենկա: «Մենք, Տրյոխգորնիի մանուֆակտուրայի ջուլհակային ֆաբրիկայի բանվորներս, ծանոթացանք ձեր նվաճումներին և հայտարարում ենք, վոր մեր աշխատանքում ինքնարժեքի իջեցման վերաբերությամբ ձեր որինակին կհետեենք: Առ 1-ն մայիսի մենք կիջեցնենք խոտանն ու ուղարկ *) չերկուանգամ այժմյանի հանդեպ:

Ստորագրել են՝ ջուլհակուհիներ Ֆեդորովա, Նիկանդրովա, Կելոկատովա, վոլոբոդ Դյաչկով, Զգնական-վարպետ՝ Մատվեյև:

*) Ուղարկ—կղախ կորուստը՝ մանածը պատրաստելիս:

«ՊՐՈԼԵՏԱՐԿԱՆ» ՄՐՑՈՒՅՅԱՆ ՄԵՋ

Իվանովո-Վոդնեսենսկում ապրիլի 15-ին համաքաղաքային բանվորական կոնֆերենցիա չեւր Այնտեղ ղեկուցում ելին տալիս այն պատգամավորները, վորոնք Տվեր ելին գնացել պայմանագիր ստորագրելու։

— Մենք բոլոր կազմակերպութւոյնների համերաշխ աշխատանքը տեսանք — ասում ե ինժեներ Պարացլ. — տեխնիկական անձնակազմի և բանվորական մասսայի հաղվագչուտ միութիւնն։ Այդ առանձնապիս ցայտուն կերպով արտահայտվեց այն ընդունելությամբ, վոր կոնֆերենցիայում գտավ չթի ֆարքիպալի տեխնիկական ղեկավար ընկ. Բուրշին։

Չնայելով առաջին յեռամսյակին հայթայթման դժվարութիւններին, «Պրոլետարիան» կարողացավ ինքն իրեն շտկել։ Վախում եմ, թե մայիսի մեկին նրանք լավ աշխատանքի աչնպիսի թվեր տան, վորոնց մենք չկարողանանք հասնել։ Մարտ ամսում արդէն նրանց մոտ խոտանը նորմայից ցածր եր։ Տվերցիներն առայժմ մեզնից յետ են մեքենական արտադրության մեջ։ Սակայն տարակուս չկա, վոր աշատեղ ել նրանք իրենց ուղածին կհասնեն։ Այդ բանի գրավականն այն հսկայական միաձուլումն ե, վոր մենք տեսանք այնտեղ։ Առանց այդպիսի ձուլման «Պերեկոպը» չեա վերցնի։

— Մենք դիտում ելինք բանվորների այն հըսկայական միասնութիւնը, վորը կարելի յե համեմատել միայն հոկտեմբերյան որերի միասնության հետ, — ասում ե ընկ. Կորոբլովը։ — Ամբողջ 19 հազար տվերցի պրոլետարներն ինչպիս մի մարդ դուրս յիկան մի-

տինգ-ցուցի։ Մեզ ապշեցրեց զարմանալի կազմակերպվածութիւնը։ Գոնֆերենցիայում մեզ վիճակվեց կարմրել նրա համար, վոր նրանք ելին մեզ հրավիրում, այլ վոչ մենք՝ նրանց։ Մենք տեսանք հսկայական վոգեւորութիւն, վոր վարակել եր բանվորական բոլոր խավերը։ Մենք տեսանք գործալքողների, վորոնք չերգվում եյին առաջիկայում սրբել իրենց վրայից վատանունութիւնը։ Մենք տեսանք ովացիան հնավուրց գեղազարդող-նկարչին—վկայութիւն մասնագետների և բանվորների միացման։ Մենք լսեցինք տվերցիների կանչը՝ «Հայտարարում ենք ձեզ, իվանովցիներիդ, վոր Մոսկվայում մայիսմեկյան ցուցի ժամանակ ձեզ կվիճակվի մեր ծոծրակին նալել»։ Մենք պատասխանեցինք իվանովցի մանվածագործների անունից, թե մեր առաջադրութիւնը կիրաւորենք։ Իվանովցի բանվորների մասսային մնում ե գործով ապացուցել այդ։

— Այն վերելքը, վոր մենք տեսանք ցուցին, — ասում ե մանուֆակտուրայի վերատեսուչ ընկ. Գոնովովը, — տեսանք նաեւ արտադրութիւն մեջ։ Դրոշակների և պլակատների խարազանող լոգունդները տվերցիների մոտ իրականութիւն են դարձել։

— Ահա մի բնորոշ հանգամանք։ Համբարութիւններով անցնելիս և աշխատավորների հետ զրուցց անելու փորձ անելիս մեզ այսպիս պատասխանեցին՝ խոսելու ժամանակ չունենք, աշխատել պետք ե — պայմանագիրն ստորագրված ե։

Վարչատնիսիկական անձնակազմը ամբողջովին հետևյալ որն իսկ մորիլիզացիայի չենթարկվից կոնֆերենցիայից հետո։ Առանձնապես ապշեցրեց մեզ մաք-

բութութիւնն ու կարգը մեխանիկական համաբարութեան մեջ, միանգամայն անհամեմատելի, ինչ վոր տեսնում ենք մեր ֆարրիկաներում: Չոր, խելացի աշխատավորական դիսցիպլինան մեխանիկական համաբարութեան մեջ, արտադրութեան ալդ սրտում, նույնպէս աչքի ընկալի:

Այսպէս են խոսում իվանովցիների բանվորները տվերցիների մասին:

Ապա մի տեսնենք, թե նրանց մոտ մրցութիւնն ինչպէս է կատարվում:

— Մենք ինքներս մեզ չենք հավատում, թե ինչ նվաճումներ ենք անում, — ասում են բանվորները:— Այսպիսի գործակատարութիւն, ինչպէս այժմ, մեզնում չերբեք չի չեղի:

Յեւ իրոք, ֆարրիկան չեղած հաշոդութիւններ ունեցաւ: Այս տարվա առաջին յիսուսյակում առաջադրված նորման 3 տոկոսով թերակատար մնաց, և թրվում էր, թե անհնարին է կատարել այն, իսկ այժմ չթի ֆարրիկան՝ ըստ ծրագրի, պետք է որական 618 հազար մետր տա, ըստ պայմանագրի նա պարտավորվել է տալ որական 680 հազար մետր, ըսյց արդեն մրցութեան առաջին որերում նա տվեց 940 հազար մետր:

Մաճարաճճ՝ ըստ ծրագրի, պետք է տար որական 40.644 կիլոգրամ: Ըստ պայմանագրի պարտավորվել է տալ 41,170 կիլոգրամ և արդեն տալիս է ուղքան: Զուլհականոցը, վոր առաջին որերում թեթեւակի յետ էր մնում մյուսներից, այժմ՝ յիրը հաշվառման յենթարկեցին ամեն մի շուլհակի աշխատանքը, սկսեց կատարել իր հանձն առած պարտավորութիւնը:

—Ֆարրիկայում իջել և խոսանը, դրեթե բոլորովին վերացել մեքենաների կանգառումը, հարգելի պատճառով գործալքումները պակասել են, իսկ ինքնակամ թրեվումները բոլորովին դադարել են: Չթի ֆարրիկայում բանվորների մեծ մասն ուշանում եր 10 րոպե: Մըրցության ժամանակ սկսեցին տախտակի վրա կախել ուշացողների անունները: Այդ բանն այնպես ազդեց, վոր ցուցակադրությունից հետո առաջին որն ուշացել էլին ընդամենը 56 մարդ, յերկրորդ որն ել ավելի պակաս, և հետո ուշացումները բոլորովին դադարեցին:

«Պրոլետարկայի» բանվորներն ի՞նչպես ձեռք բերին այդ հաջողությունները: Չե՞ վոր վաղուց չէ, վոր նրանց արտադրական ծրագիրը 3 տոկոսով թերակատար եր մնացել:

Ամեն ինչ սկսվեց չթի ֆարրիկայից, վորը «Պրոլետարկայում» ամենից հետամնացն եր համարվում: Յեվ ահա հինց այդ հետամնաց ֆարրիկան առաջինը մըցության մեջ մտավ և իր թիվունքումը թողեց մյուսներին: Բանվոր Բոգդանովը համոզեց իր հերթալիններին մըցության կանչել յերկրորդ հերթի բանվորներին: Այդ չեղավ սկիզբը: Նրա յետևից տեսակավորող Մարիա Ստեփանովան կանչեց իր հարեանուհիներին: Մինչև այդ նա տեսակավորում եր որական 200 կտոր, սակաչն մըցության հենց առաջին որը նա արեց 320: Առաջին հրավերներից մըցությունը հեռուններն անցավ: Կարուհի Գորոխովան որական 750 կտոր եր պատրաստում: Նա մըցավազք հնարից կարուհի Տետերինալի հետ, և սկսվեց տենդագին աշխատանքը: Գորոխովան առաջին որը պատրաստեց 954 կտոր, Տետերինան՝ 951:

Յերկրորդ որը Գորոխովան 980 կտոր պատրաստեց, իսկ Տիտերինան հավաքեց իր բոլոր ուժերը և այնպիսի մի թուիչ ք գործեց, վոր ամենքը բերանբաց մնացին: Նա պատրաստեց 1027 կտոր:

«Տրյոխգորկայի» հետ պայման ստորագրել եր վատերշիցա Տավրուսովան: Նա արդեն չի կարող որինակ չհանդիսանալ մյուսների համար: Այժմ ել՝ չերբ բանվորուհիները պատրաստում են 70—73 կիլոգրամ, նա պատրաստում է 87—88 կիլոգրամ: Բայց «Պրոլետարկայի» բանվորուհիները դժվար թե թույլ տան, վոր մեկն ու մեկը աչքի ընկնի:

Նայեցին նրանք, նայեցին Տավրուսովային ու իրենք ել սկսեցին որական 90 կիլոգրամ պատրաստել: Առաջինները, վոր անցան Տավրուսովային, 315 և 325-ը դ մեքենաների բանվորուհիներն էին. նրանց յետեից գնացին և ուրիշները: Յեվ այնպիսի մրցավազք է գնում Ֆարբիկալում, վոր բանվորուհիները վոչ միայն հրաժարվեցին վորևէ զրույցից աշխատանքի ժամանակ, այլ մի բան գիտեն միայն, թե հասնում են իրենց ոգնականներին:

— Ել, իլիկ հանող, շուտ արա, ի՞նչ ես աչդքան ժամանակ շուտ ու մուտ դալիս:

Առավոտները մտեք միջանցքը, վորտեղ կախված են տախտակներ ամենորյա աշխատանքի թվերով: Այնտեղ աշխատանքից առաջ և դադարի ժամանակ խոնվում են բանվորուհիները: Աշխատելով սողոսկել տախտակներին ավելի մոտ, բոթբոթում են իրար, իրար վրա ըարձրանում, իսկ ըախտավորը, վոր առաջ է սպրդել, իր մեքենայի պատրաստածն է վորոշում և համեմատում ուրիշների պատրաստածի հետ:

Յեւ ինչպէս են նախանձում նրան, ում պատ-
րաստածն այդ որը բարձր է:

— Ե՛հ, սպասիր, Մարիս, ամեն որ տառը գաթա
չի ուտի, թերեւ վաղը չես առաջ անցնեմ:

325-րդ մեքենայի բանվորուհին քիչ է մնում
լաց լինի: Ախր այս ի՞նչ բան է, չես ուրիշներից ավելի
վատ չեմ աշխատում, մինչդեռ իմ պատրաստածը
միշտ ցածր է: Վարպետ, ի՞նչ կլինի, վոր իմ մեքենան
ավելի շուտ բաց թողնես, — կպչում է նա հասակավոր,
հանգիստ վարպետին, վորը կանգնած է այդտեղ, բա-
րեսրտութեամբ ծիծաղելով մրցութեան տենդով բռնված
բանվորուհիների վրա:

Այդպէս և մանարանում: Զուլհականոցում խա-
ղաղ է: Այնտեղ ամեն մի մեքենայի կատարած գործի
առանձին հաշվառում չկա, ուստի և չի կարելի մեկ-
մեկի մրցութեան հրավիրել: Կաշվից դուրս են գա-
լիս ջուլհակուհիները, վորպեսզի իրենց համար անհա-
տական հաշվառում կատարվի: Նրանց պահանջի հե-
տևանքով ապրիլի 15-ին այդ հաշվառումը մտցրին:
Ստեկան ջուլհականոցում աչքի չեն ընկնում շոհող-
ները, գատողները, տեսակավորողները, վորոնք կան-
չում են իրար: Տեսակավորող Կուզնեցովան հրավիրեց
ամբողջ բաժնին հետևել իր որինակին: Վեց որ մաս-
նակցում է նա մրցութեանը և ամեն որ նախորդ որ-
վանից 10 կտոր ավելի յե պատրաստում:

Վատ է աչն, վոր կինբաժնի պատգամավորու-
հիներն որինակ չեն հանդիսանում: Մարուսա Պի-
տուշկովան, Սոլովյովան, Զերնոուսովան ինքնըստին-
քյան հիանալի չեն աշխատում, բայց բանն այն է, վոր
ուրիշներին մրցութեան կանչելուց վախենում են:

— Յիս ուզում եյի մեր համքարության մեջ միակ կուսակցական Կոչուրովային կանչել, վորը յետ ե ընկնում, բայց վախենում եմ, կարողներն ինձ կզգզեն: Յեվ այդպես բոլորը հալհոյում են.

— Ո՛ւր հա քշում,—ասում են նրանք,—դու միայն այն հա ուզում, վոր քեզ դովեն,—դանգատվում ե Մարուսան:

Սակայն բանվորուհիների ընդհանուր մասսայի մեջ, վորոնք մրցության տենդով են բռնված, վորոնք վորքան կարելի չե շատ գործ անելու միակ մտքով են տարված,—այդ դեպքը յեղակի չե:

Մինչև իսկ տեխնիկական անձնակազմն ու վարչութիւնը բանվորներից յետ չեն մնում: Յենթավարպետ Կուլասովը ջուլհականոցում հրավիրեց բոլոր չենթավարպետներին մեքենաների մեջ տեղի ունեցող թյուրիմացությունները վերացնելու, վորոնք խանդարում են կանոնավոր աշխատանքը: Այժմ մրցման ե մտել տնտրածինը: Նա առանձապես հիվանդ կողմեր շատ ունի: Այս տարվա 5 ամսվա ընթացքում խելութիւն ե համարել ինչ-վոր անհայտ ճանապարհներով 116 հազար ռուբլի դերածախս անել: Մրցության մեջ մտան, ե տնտրածինը վաստակեց: Արտակարգ կերպով ստուգեցին, թե ինչ բանի վրա չե դնացել գերածախսը, ծրագիր մշակեցին, թե ինչպես պետք ե ծախսել, վորպեսզի վոչ միայն նախահաշվում ամփոփվեն, այլև խնայողություն անեն: Տեղացին բանվորների առաջարկները, սկսվեցին մրցության հրավերները մթերքի տնտեսության, հաշվական գործերի ռացիոնալացման վերաբերմամբ ե այն մասին, թե գուլքը պահպանելու ավելի ուղիղ ճանապարհը վորն ե: Իսկ

վերջին որերս բացվեց մի բուրբուրին նոր, չտեսնված բան. մրցության մեջ են մտել տնային տնտեսուհիները:

— Մեր ամուսիններն ինչո՞ւ յեն թրև դալիս: Վորովհետև հարբում են: Իսկ յեթե չեն ել թրև դալիս, ալնուամենալի՞վ դինովությունից նրանց աշխատանքի արտադրողականութունը վատ ե: Մի՞թե նրանց աշխատանքի վրա չի անդրադառնում պիտացավը, վոր հետեանք ե կազարմաների խեղդուկ ոգի: Ուստի մենք մրցություն ենք հաշտարարում կազարմաներին և հարկերին՝ խոհանոցների և միջանցքների մաքրության համար, և նրա համար, վոր շենքումը լվացքաշուր չլինի, և տոնական որերի հարբեցողության դեմ պայքարելու համար:

Այդպես հաշտարարեցին № 118 կազարմայի տընտեսուհիները:

118-րդի հրավերին արձագանգ տվեց 17-րդը: Տնտեսուհիները՝ հարբեցողության դեմ պայքարելու նպատակով զատկին չերեխաների չերթ կազմակերպեցին: Կազարմաներում սկսված մրցությունը վկայում ե, վոր արշավի չելան մեր կյանքի ամենահետաճեաց անկյունի—կազարմայական կենցաղի դեմ: Այդ մի ավելորդ անգամ ել վկայում ե, թե մրցությունը բանվորուհուն մոտիկ ե և հասկանալի:

Սակայն «Պրոլետարկայի» բանվորուհիներին քիչ ե գալիս, վոր իրենք լարված ուժերով աշխատում են համաքրություններում, չեն բավականանում, վոր կազարման շարժվեց, ալլև վճռեցին ֆաբրիկայի կեդոտտ պատերին և լուսամուտներին ստիպել փալլել: Այժմ մանարաններում թափթփված չկան վոչ մի ցըն-

ցոտու թել, վոչ մի ավելորդութիւն: Մանողներն որական չիրեք անգամ հատակներն ավլում են: Բանվորուհիները զատկին կիրակնորակ կազմեցին, իրենց ֆաբրիկայի յերեք հարկերում պատերն ու լուսամուտները լվացին, պատեր ու լուսամուտներ, վորոնք իրենց հիմնադրութեան որից ջուր չեցին տեսել:

— Մենք մերն ենք, մենք նոր աշխարհ կկառուցենք— յերգվում ե յերգում.— ահա մենք կառուցում ենք— լրջորեն ասում ե մի ջահել աղջիկ՝ վատերշչինաների կոմսերիտական կոմսլեկտից:

Յեվ՝ ի հաստատութիւն նրա խոսքերի, պատերից նրան ե նայում նվաճումների տախտակը:

ԳՅՈՒՂԸ ՀՐԱՎԻՐԵՑ — ԱՄՐԱՑԵՔ, ՏՂԵՐՔ

Իվանովոյում №2 ջուհականոցը փոքր ֆաբրիկա յե համարվում:

Նա կանգնած ե դետափին, կամուրջի մոտ: Փողոցով անցնես— չես տեսնի:

Սակայն այդ փոքր ֆաբրիկան առաջինն չեղավ, վոր իր մրցութիւնը դյուլի հետ կապեց:

Ամենքին հասկանալի յե: Փաբրիկան ուզում ե գլուղին ավելի եծան ե ավելի լավ չիթ տալ: Դրա համար ել բանվորները ջանք են թափում: Իհարկե, գլուղն ել իր գործը պետք ե ավելի լավ տանի:

Այդ ամենը աչդպես ել չեղավ:

Կոստրոմայի նահանգում Սելցո անունով մի փոքր գլուղ կա:

Նրանց գործը վատ ե դրված բազմադաշտան խոտացանի անցնելիս: Այնտեղ կա յերիտասարդ գեղ-

ջուկներէ մի խումբ, վորոնք քաղաք ելին գնում աշխատանքի, լինում եյին ուրիշ գլուղերում: Նրանք են, վոր հասկանում են կուլտուրական տնտեսութեան ոգուտը:

Յեւ ահա, գլուղական ժողովում վորոշեցին նամակ ուղարկել Իվանովո-Վոդնեսենսկ և մրցման հրավիրել ջուկակային ֆաբրիկային:

Նամակը գրված եր պարզ և համոզեցուցիչ:

«Մենք, Սելցո գլուղի գլուղացիներս, ձեզ մրցման ենք հրավիրում: Մենք ձեզ խոսք ենք տալիս դաշտերի բերքատուութունը բարձրացնել և մտցնել կուլտուրական տնտեսութիւն՝ գլուղատնտեսի միջոցով: Իսկ ձեզանից պահանջում ենք ավելի լավ և ավելի եժան չիթ:

Սելցո գլուղի գլուղացիք»

Ապրիլի 13-ին գլուղացիների հրավիրակ-նամակը բանվորների ընդհանուր ժողովումը կարդացվեց:

Մի փոքր զարմանք պատճառեց բանվորներին, թե ինչո՞ւ գլուղն է կանչում նրանց:

— Մենք ի՞նչպէս մրցենք նրա հետ:

Սակայն, մշուս կողմից, այդ ստիպեց բոլորին ավելի լուրջ վերաբերվել մրցութեանը:

Դուրս լեկավ բանվորուհի Միտլուխինան:

— Դյուղացիների հրավերը մենք պետք է ընդունենք և կատարենք բոլոր պայմանները:

Բանվորների մի ամբողջ շարք — Ստարցկան, Ֆուրսովը, Մատվեյկը, Կուրիցինը առաջարկութիւններով ելին դուրս գալիս, թե հրավերը պետք է ընդունել:

— Մեր ֆաբրիկան յետ է մնացել ապրանքն եժանացնելու ծրագիրն իրագործելու մեջ: Մենք պետք է

տնտեսայինք 495 հազար ռուբլի, մինչդեռ նույնիսկ կեսն ել չենք արել: Այնուամենայնիվ հրավերից չպետք է վախենալ, մենք պետք է մեզ հավաքենք և կհավաքենք:

Այդպես ելին խոսում բոլոր հանդես լեկոզները: Նույն այդ ժողովում ընտրեցին լերեք բանվորի — Ալեքսեյենկոյին, Ստարցեին և Պետրովին, վորոնք գլուղը գնացին գլուղացիների հետ պայմանագիրը ստորագրելու:

Պայմանագիրը տարան իրենց հետ:

Իվանովո-Վոզնեսենսկի ջուլիակային № 2 Ֆաբրիկայի բանվորների պայմանագիրը Կոստրոմայի Գահանգի Սեյցո գլուղի գլուղացիների հետ

— Ընկեր գլուղացիներ, մենք և դուք ընդհանուր տնտեսական խնդիրներ ունենք: Մեկ ընդհանուր դասակարգային թշնամի: Մենք հաստատապես համոզված ենք, Վոր աշխատանքային ճակատում մենք հաղթանակ տանել կարող ենք միայն կոմմունիստական կուսակցության ղեկավարությամբ: Միայն աշխատավորների ուժերի լարման ճանապարհով:

Ուստի մենք վողջունում ենք մեզ հետ միասին աշխատելու ձեր ցանկությունը լերկրի ամրացման համար:

Դննություն առնելով ձեր հրավերը, մենք ընդունում ենք այն հետևյալ պայմաններով.

Մենք ձեզ պրոլետարական խոսք ենք տալիս՝ այս տարվա ընթացքում արտադրողականությունը բարձրացնել 11 տոկոսով, խոտանը 8 տոկոսից իջեց-

նել 4-ի: Առեւթի ուգարը իջեցնել կիսով չափ, իսկ ասպինը՝ լերեք անգամ:

Խոստանում ենք թուրքովին վերջ տալ գործալքումներին, նվազեցնել այդ յերկու անգամ:

Պարտավորվում ենք ֆարրիկայում հաշվառում մտցնել ամեն մի դադգյահի աշխատանքի համար և, բացի դրանից, ապրանքի արժեքը ուերլուն ? կոպեկով կիջեցնենք, այսինքն ? տոկոս:

Ձեզնից, ընկեր գյուղացիներ, մենք պահանջում ենք, վոր դուք վոչ թե 18 հեկտար վշացանքի սլայման կապելիք, ինչպես վոր կանխանշված և ծրագրով, այլ 30 հեկտարի, վորի մեջ 5 հեկտար հասարակական վար:

Կոլլեկտիվի վարած հողի լեկամտով դուք պետք ե դլուդատնտեսական մեքենաներ ձեռք բերեք և, բացի դրանից, դուք պետք ե հողի հողատար մշակությամբ դաշտերի բերքատվությունը բարձրացնեք յոթ տոկոսով:

Պայմանագիրն ընդունեցին և ստորագրեցին:

Բանվորների և գյուղացիների պայմանագիրն ստորագրվելուց հետո համաքարություններում սկսեցին խոստացվածը կատարել:

Հենց նրանից, թե ինչպես են շտապում բանվորները դեպի ֆարրիկա, ինչպես են համաքարությունների պատերը պլակատներով և գիագրամմաներով զարդարում, ընդմիջումներին ինչպիսի ազահությամբ են կարդացվում լրագրերը, ինչպես են խռնվում բանվորներն աշխատանքի թվերով լեցուն տախտակների մոտ, այդ ամենից իսկույն կարելի յե գուշակել, վոր ֆարրիկայում ինչ-վոր անսովոր բան ե կատարվում:

Մտեք բլիշը, ֆաբկոմը, անցեք համաքարությունները: Դուք ինքներդ կըսնվեք այդ փութկոտությամբ և աշխատանքի տենդով:

Բոլոր բանվորներն ու բանվորուհիները տարված են մեկ մտքով—գյուղացիներին տրված խոստումը կատարել:

Ջուլհականոցի նոր կորպուս: Այնտեղ են վերջերս բորսայից կուտակված բանվորուհիները: Նրանց մեջ շատ գեղջկուհիներ կան: Անձեռնհաս են: Նորերս են դրված դաղգյահների վրա: Նրանք առաջադրված աշխատանքի նորմայի միայն 50 տոկոսն ելին տալիս: Այժմ նրանք տոգորված են մի ցանկությամբ—գլուղի առջև չխաչառակվել: Նրանք առաջին շաբթին սկսեցին պատրաստել որակաւն 88 տոկոս:

Կանցնեն ելի մի յերկու շաբաթ, և նրանք նորմայից կանցնեն:

Նախապատրաստական բաժինն սկսեց մթերքների խնալողություն անել: Բայց այդ նրանց քիչ էր, վոր գլուղացիների հրավերն ընդունեցին: Իրենց հերթին նրանք մրցության կանչեցին «Ջարյադեյի» № 1 ջուլհականոցին:

Վոչ մի ֆաբրիկա չպետք է լինի, վոր բռնված չլինի մրցությամբ:

«ՋԱՐՅԱԴԵՅ» ՖԱԲՐԻԿԱՆ

Ավելի ճիշտ, այդ ֆաբրիկա չէ: Այդ կոմբինատ է: Այստեղ կա և՛ մանաբան, և՛ ջուլհականոց, և՛ ներկարան: Մինչև այժմ ֆաբրիկայում ապրում էին խաղաղ, հանգիստ: 8 ժամ աշխատեցին, հի, լավ: Բոլոր

բանվորուհիներն աշխատում ելին չերկու-յերեք դադ-
դյահի վրա: Թեւը տեղը կոնեն, շարժիչը բաց կթողնեն
ու կնստեն, ձեռները փորերին դրած: Իսկ ով ջահել
է, լրագիրը եր կարդում:

Բայց հենց վոր հրավեր ստացան № 2 ջուլհակա-
նոցից, և կոմյերիտմիութունը կազմակերպեց առաջին
բրիգադը 48 դադգյահով, և բրիգադի կոմյերիտուհիներն-
րից ամեն մեկն սկսեց աշխատել 4 դադգյահի վրա,
այստեղ արդեն գործն ուրիշ կերպարանք ստա-
ցավ:

Անսովոր լինելուց, իհարկե, դժվար եր մի դադ-
գյահից մյուսին վազելը: Ընդ սմին ամբողջ ջուլհակա-
լին ֆարրիկայում դադգյահի արագութունը 10 հար-
վածով ավելացրին ամեն մի բոպելին: Առաջին որը
շարժիչները մի գլուխ փշանում ելին: Յինթավար-
պետները վազում են, քափ ու քրտինք են մտել, բո-
լորը թրջված ելին:

Վերատեսուչն չեկավ ջուլհականոց նայելու, ու-
ղեց հարցնել վարպետին, թե ինչպես են գնում նրա
գործերը: Նա միայն ձեռքը շարժեց.

— Ժամանակ չունեմ, հետո արի:

Այդպես եր առաջին որը:

Բայց չերկրորդ որն արդեն գործը լավ գնաց: 4
դադգյահի վրա դրված կոմյերիտուհիները վճռեցին ա-
պացուցել, թե իրենք ուրիշներից ավելի լավ են աշ-
խատում: Այստեղ արդեն լրագիր կարդալու մասին
խոսք լինել չեր կարող: Չորս դադգյահը մեծ հոգատա-
րություն են պահանջում: Աղջիկների կարմիր վար-
սակալներն անդադար խոնարհվում են դեպի դադգյահ-
ները, ճարպիկ ձեռքերն ավելի արագ են պսպղում:

Մքուքը կոճի հետ յեզերքներէց նետովում և դազգլահն ու լետ գալիս:

Առաջին իսկ որը ջուլհականոցը 97 կտոր ավելի տվեց, քան առաջ եր տալիս: Իսկ վորոճկը: Այնպիսի ուշադրութեամբ են աշխատում ջուլհակուհիները, վոր այդ որը խոտանը յերեք անգամ ավելի պակաս եր, քան միշտ:

Առաջին բրիգադի յետեից կազմակերպվեց յերկրորդը՝ կինրաժնի պատգամավորուհիներից: Այստեղ արդեն աշխատանքը գնաց ամբողջ թափով:

Մի որ աղջիկներն ավելի լեն պատրաստում, մյուս որը պատգամավորուհիները նրանց անցնում են: Ի՞նչ ծիծաղ՝ ջուլհականոցում:

Իսկ համաքարութեան լիազորը շրջում ու գրում և այն տախտակի վրա, վոր կախել են համաքարութեան մուտքի մոտ:

— Կոմիերիտական բրիգադը պատրաստել և ապր 1800 կտոր, իսկ պատգամավորականը՝ 1700:

Ընդմիջումին բանվորուհիները մոտենում են տախտակին և սկսում են իրար ձեռք առնել:

— Ա՛յ, կտեսնենք, թե ով ումից կանցնի:

— Ա՛յ, կնիկներ, այդ ի՞նչպես ե, վոր դուք աղջիկներից լետ եք մնում: Պետք և հասնել:

Իսկ աղջիկներին ասում են՝

— Այդ ի՞նչ ե, աղջկունք, կարծես կնիկ լինեք: Ձե՛ք վոր դուք ավելի ջահել եք:

Նրանք ևլ միշտ պատրաստ են աշխատել: Դշում են թափով: Յեւ ի՞նչ եք կարծում: Մի շարքից հետո մի բրիգադ ել լերևաց: Հետո՝ ելի ու ելի: Յեւ այդպես ամբողջ ֆաբրիկան բրիգադների բաժանվեց: Այս-

տեղ արդեն միանգամայն լեռում գալարվում են ջուլհակուհիները: Նույնիսկ Հարժեա Փարբիկան այն չէ, Հատակի վրա մի աղբամասոր առգամ չեռ գտնի: Բոլոր կոճերն ու իլիկները ճշտապահորեն դարսված են արկղների մեջ, Կտորտանքը նույնպես իրենց տեղումն են: Կիրակի ջուլհակուհիները հավաքվեցին Փարբիկան լվանալու: Առաջին առգամ պատերն ու լուսամուտներն իմացան, թե ինչ ե ոճառ ու մոչալկա: Լըվացին դռները, հատակները, դազգլահները մի լավ սրբեցին: Դազգլահներն այնպիսի խնամքով և սիրով ելին սրբում, ինչպես հարազատ յերեխային:

Իսկ Մարիամը, ջուլհակուհին, ուղղակի ինքն իրեն խոսում է:

— Ախ, դու իմ դազգլահիկա, անձկալիս, սնուցող հայրիկս:

Մրցությունը թափով տիրել է ջուլհակուհիներին: Հերթափոխությունը վերջացրեց, տուն է գնում, իսկ գլխումը պտտվում է:

— Վաղը ռվ ռւմը կանցնի:

Առավոտներն ավելի վաղ Փարբիկա յե վազում, վոր չուշանա: Գործալքումները շատ ավելի յեն պաւկասել: Ջուլհակահոցում ընդամենը մօտ հազար հոգի ջուլհակուհի կա: Ամեն որ մոտավորապես 8 հոգի աշխատանքի չեր գնում: Ինչ-վոր տեղ դնաց իր գործերով: Յերբեմն ել առանց վորևե գործի: Հենց այնպես, քնած կմնա կամ կծուլանա: Բայց հենց վոր մրցությունն սկսվեց, և բրիգադներ կազմակերպվեցին, աչատեղ արդեն բոլորովին ուրիշ բան չեղավ: Ամբողջ շաբաթվա ընթացքում վոչ մի գործալքում չի չեղել: Վարպետն ուղիղ վերատեսչի մօտ գնաց:

— Իվան Գրիգորյանիչ, այս ի՞նչ ե կատարվում մեզանում: Պարզ ասած, ամեն ինչ լուրջի պես ե հոսում: Շաբաթվա ընթացքում վոչ մեկի չեմ հանդիմանել: Մաքրություն: Ճշտապահություն:

Հնավուրց վարպետ ե Յեզոր Պետրովիչը: Շատ բան ե տեսել նա: Առաջ, մինչև հեղափոխությունը նուշնպես լինում եյին ուժերի հավաքումներ:

Որինակի համար ասենք: Ֆաբրիկանտների Գորե-լիններն ու Բուրիլիններն սկսում են իրար հետ մրցել:

— Ո՞վ ավելի ե՞ժան չի՞թ ե պատրաստում:

Իրենք անձամբ վոչինչ չեն անում, իսկ բանվորներին սկսում են սեղմել:

Մի ավելորդ կես ժամ ավելացնում են հերթափոխության վրա: Յեվ չեթե որական 50 կտոր եյին պատրաստում, ստիպում են 52 պատրաստել նուշն արժեքով:

Ծանր եր բանվորների դրությունը, բայց կուչ եյին դալիս, ձգվում եյին:

Ուժն ե հաճելի ֆաբրիկայի դարպասից դուրս գալ առանց աշխատանքի:

Վարպետն այդ ամենը հիշում ե ե այն ժամանակ ել հասկանում եր, թե կարիքն եր ստիպում, ուստի ե քշում եյին:

Իսկ այժմ անհասկանալի չի իրեն: Ինչո՞ւ այդպես աշխատում են ջուհակուհիները: Ձե՞ վոր նրանց վոչ-վոք չի ստիպում: Վոչվոք չի քշում, — բայց վոչ, ահա այդ անիծած կնանիք — նրանց ձեռքից հանդիստ չկա: Հենց վոր դադգահը փչանում ե, գլխապատառ վազում ե վարպետին, ե այնպես ել բզավում ե առանց վորեւե հարգանքի:

— Պետրովիչ, այ Պետրովիչ, ի՞նչ ես կանգնել, արի ուղղիր, դե շուտ արա՛ւ:

— Կնիկ ասածդ համբերությունն չունի, — բարկանում ե վարպետը. յենթավարպետներն ել դժգոհ են:

Անցավ նրանց չերջանիկ կյանքը:

Պատահում եր, վոր դեռ մինչև շատկը կես ժամ կա, իսկ նրանք ձեռքերը լվանում, գնում են բակը մանգալու:

Յեթե դեպք լիներ՝ շշակից կես ժամ առաջ դադարե՛ր փշանար, վոչվոք չեր ուղղի:

Ասենք, իհարկե, մինչև մրցությունը պատահում եր՝ ջուհակուհիներն առանձնապես չեյին ել հետաքրքրվում, թե դադարե՛ր կանգնած ե, թե վոչ:

«Ջարլադեյուս» նրանք որավարձ եյին ստանում, բայց չերբ վարձատրությունը գործարքային դարձրին, այստեղ արդեն ամեն մի բոպեն նրանց համար թանգ եր:

Յենթավարպետը կոմպլեկտի հետ ծխելու գնաց և քսան ու հինգ բոպե ել կորավ, հենց այդ ժամանակ յերկու ջուհակուհու դադարե՛րները կոտրվեցին:

Յեւ նրանք նրան այնպիսի դաս տվին, վոր նա ուրախ յեղավ, վոր գնացել ե:

— Լռեցեք, անսպեռներ, այ քեզ պատիժ, — ասում ե նա:

Այնուամենայնիւ յենթավարպետները հալաքեյին իրենց, չվազեցին: Նույնիսկ ամեն մեկի մեջ հպարտությունը շարժվեց: Մեկը մյուսի առջև հպարտանում ե:

— Իմ կոմպլեկտն այսոր ավելի քիչ ե կանգնել, քան քոնը: Այսոր միայն 2 մեքենա յե փշացել, իսկ քեզ մոտ՝ 6:

Նրանք եւ ելի իրենց մրցումն ունեն:

Այսպէս ամբողջ ջուլհականոցն աշխատեց— մեկի մոտ լավ, մյուսին՝ ավելի լավ:

Յերկու շաբաթից հետո ամբողջ բակում մեծ ափշաներ կայցրին:

ԱՅՍՈՐ ԱԿՈՒՄԲՈՒՄ ՆՇԱՆԱԿՎԱԾ Ե

ԲԱՆՎՈՐՆԵՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

Ո Ր Ե. Ե Ս. Բ Դ Ո Ւ Մ

1. Սոցիալիստական մրցման խնդիրը.
2. Զուլհակային ֆաբրիկայի հաշվետվու-
թյունը իր աշխատանքի մասին:

Զուլհակուհիների մասին շատերը շատ բան եյին լսել, ուստի և ամեն մեկի համար հետաքրքիր և լսել մրցության մասին:

Հերթափոխությունից հետո ակումբի մեծ դահլիճը ծայրեծայր լիքն և բանվորներով, իսկ յետեից դա-
լիս են ու դալիս նորերը:

Զուլհակուհիները նստած են առաջին շարքերում ինչպես տոնատերեր: Մանողների վրա յերբեմն աչք են դրում:

Նախագահը զանգակը հնչեցրեց, և վերածեսուչն սկսեց խոսել ֆաբրիկայի դրության մասին:

— Ահա մենք այս տարի մի փոքր յեա ենք մնացել: Մեզ առաջադրված եր ավելի շատ չիթ բաց-

Թողնել, քան անցյալ տարի և ուղարկուն ? կոպեկով
եժան, բայց ահա մենք տրդեն կես տարի աշխատել
ենք, բայց շարունակ նույն գնով ենք բաց թողնում:
Յեվ այն ել, ինչ վոր մեզ պետք է, չենք լրացնում:

Յերկար խոսեց վերատեսուչը, թե ինչու ալդպես
լեղավ: Այդտեղ հիշվեցին և՛ բանվորուհիների գործա-
լքումները, և՛ թե խոտան շատ են անում: Յեվ լենթա-
վարպետները չերկար ժամանակ են կորցնում դազդյա-
ների նորոգության վրա—մեկ խոսքով՝ այն ամենը
չես կարող պատմել:

Նա վերջացրեց իր ճառը, ուղղվեց, ձեռքը բար-
ձրացրեց, մեկնեց դեպի դահլիճը և ասում է.

— Մենք պետք է այդ ամենը վերացնենք և կես
տարում պետք է հասցնենք, ինչ վոր չենք արել, և
աշխատենք ավելի եժան չիթ տալ: Իսկ այժմ ջուլ-
ահկուհի Պետրովան կպատմի ձեզ, թե իրենք ինչպես
են տանում մրցությունը ջուլահականոցում: Նրանք
այս շաբթին այնքան լավ են աշխատել, վոր 97 կտոր
ավելի լեն պատրաստել: Կեցցեն, նրանցից որինակ
վերցրեք:

Բոլորը ծափահարեցին նրան, իսկ ջուլահկուհի-
ներն այնքան վոգևորվեցին, վոր բղավում են՝ ճիշտ է,
ճիշտ է:

Պետրովան հենց վոր դուրս յեկավ, գլխաշորը
շտկեց և սկսեց վրա տալ.

— Յես ամեն ինչ գիտեմ: Վերատեսուչը ճիշտ
ասաց, թե պետք է ավելի եժանացնել չիթը: Մեզ
մոտ համաքարություններում ինչե կատարվում: Միթե
այդպես են աշխատում: Պատրաստական բաժնում
ի՞նչ է կատարվում: Թող նրանք ինքները պատմեն

իրենց մասին, ներկայանից նույնպես թող արտահայտվեն, իսկ չես միայն իմ բաժնի՝ ջուլհակաճոցի մասին կպատմեմ:

— Ումն եր հանցանքը, վոր մեզ մոտ կեղտոտ եր, հատակը՝ թքոտ:

— Դազգյահաները կանգնել ելին, իսկ մենք զրույց ելինք անում: Շարունակ մեղքը մանածի վրա ելին գցում, աչքներս չփակեմք, այժմ ել նույն մանածն ե մնացել:

— Իսկ վճրտեղ ե խոտանը: Յես ձեզ հարց եմ տալիս, վճրտեղ ե խոտանը: Ինչո՞ւ մեղանում ավելի լավ ե պատրաստվում:

— Վորովհետեւ սկսել ենք ավելի լավ աշխատել: Իսկ դրանից մեզ լ՛նչ շահ, վճառ ե: Այ, ինձ մոտ արտադրութունը բարձրացել ե, ե գործարքային ե: Յե՞վ չես ավելի աշխատավարձ կստանամ, ֆաբրիկային ել շատ ոգուտ ե: Այս բանը չպետք ե մոռանալ, ընկերներ:

— Յե՞վ հետո, յես առաջարկում եմ մեր ջուլհակային բաժնին մրցության կանչել մանարանին: Դեհ, չեկեք հանձն առնենք, կնիկներ:

Այստեղ արդեն դաշլիճում մի անասելի աղմուկ բարձրացավ: Գոռում ե՝ ով ինչքան կարող ե: Մի փոքր հանդարտվեցին ե սկսեցին արտահայտվել:

Իսկ թե դաշլիճում ինչ ե կատարվում—եւ ասելու չե: Քիչ ե մնում ջուլհակուհիներն ու մանողներն իրար ծեծկռտն:

— Մենք ձեզնից առաջ կանցնենք, ըղավում են ջուլհակուհիները:

— Վո՛չ, մենք,—յես չեն մնում մանողները:

— Ուրիմն, չեթե աչդպես ե,—հայտարարում ե

Գրիգորյանը, չթի ֆաբրիկայի տպող բաժնի
ռազլիստը, — մենք ել կմրցենք և սկիզբ դնելու համար
մեր տպող մեքենան հրավիրում ե յերկու այլ ցեխի:

— Ֆաբրիկայի կոմիտեյի նախագահը մինչև իսկ
վեր թռավ աթոռից:

— Ընկերներ, ընկերներ: Սկսենք կադմակերպ-
չորեն:

— Գրի, — գոռում ե քարտուղարին, — արձանա-
դրութիւն մեջ գրի, վոր ջուլհականոցը հրավիրում ե
մանարանին և ներկարանին:

— Այդպես, այդպես, — թնդում ե դահլիճը:

— Իսկ յես առաջարկում եմ, — վորտեղից վորտեղ
յետեի կողմից դուրս թռավ մի կոմյերիտուհի, ջուլ-
հակուհի Սերգեյևան, — յես առաջարկում եմ մրցության
կանչել Շուչսկու ֆաբրիկային:

— Ճիշտ ե, աղջիկ, ճիշտ ե, — հաստատեցին ա-
մենքը, — կանչենք Շուչսկուն:

Այսպես անցավ առաջին ժողովը «Ջարյադյե»
ֆաբրիկայում մրցութիւն մասին:

ԵՆ ԱՎԵԼԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ ԲԱՑ ԹՈՂՆԵՆՔ ԳՅՈՒՂԻՆ

Լյուբերեցկի գործարանը գլուղատնտեսական
մեքենաներ ե պատրաստում — խոտհար մեքենա, հնձող
մեքենա, խրճկապ, քամհար:

Այդտեղից են տարածվում գլուղեր ու ավաններ
բարձև, որինակելի մեքենաներ, վորոնք ամին մի
գլուղացու ցանկալի հյուրն են:

Կոլլեկտիվ տնտեսութլուններն ամին բանում

զրկում են իրենց, փող հավաքում մեքենա ձեռք բերելու համար:

Խանութում թե պահեստում, զննելուց առաջ, յերկար խնամքով տնտղում են այն ամեն կողմից, թիկթիկացնելով, ստուգելով վորակը:

Հետաքրքիր է իմանալ, թե ինչպես են պատրաստվում մեքենաները, խոտհարի զանազան մասերը քանի բաժիններով են անցնում, մինչև հասնում են հավաքատեղին և այնտեղից դուրս են գալիս վորպես պատրաստ, փայլուն մեքենա:

Այժմ Լյուբերեցկի գործարանը մրցության մեջ է մտել Կրամատորսկի մեքենաշինարարական գործարանի հետ:

Այդպիսի գործարանների մրցություն, այդ նշանակում է — մեքենաների նոր հազարյակներ գյուղին, գյուղական տների նոր հազարյակներ պետք և դադարեցնեն կալումը հացահատիկ մաղելը, քամուն սպասելով, վորի փոխարեն պետք է ուրախ չիսկչիկա քամհարը, և միայն հասիր, վոր հացահատիկի մաքուր տեսակը թիակով չես քաշես:

Մրցման մասին խոսելիս չի կարելի չպատմել, թե ինչպես Լյուբերեցկի գործարանը 7-ժամյա բանվորական որվան, աշխատանքի խտացման անցավ:

Գործարանը պետք է 7 ժամվա անցներ 1928 թվականի հոկտեմբերի 1-ից: Բայց գործարանն այնքան մեծ եր և այնքան անբարեկարգ դրության մեջ, վոր հարկ չեղավ անցումն ելի հետաձգել կես տարով:

Այդ ժամանակամիջոցում կարողացան ավարտել ճաշարանը գործարանի բակում: Մի լուսավոր, մեծ ճաշարան: Միանգամից նա 600 մարդ եր տեղավորում:

Հյուսիսային լեռներում յերբեք այդպիսի ճաշարան չի լինել։ Յե՛վ Վոլո՛դք առանձնապես չե՛ր հավատում նրան։

Իսկ յերբ ավարտեցին և բաց արին ճաշարանը, և ամեն մեկը տեսավ սղիտակ, մաքուր պատեր, մեծ լուսամուտներ, փոքրիկ սեղաններ, և վոր գլխավորն է, խոշոր, փայլուն կոնքեր խոհանոցում, ամենքն էլ հասկացան, թե ինչ վոր նոր բան է տեղի ունեցել։

Յե՛վ ուրախութիւնից, թե շուտով փոփոխութիւն կլինի, ինչ վոր մի տեսակ զվարթութիւն տրեց գործարանում։

Այդ կիսամշակում բաժինները լույսանցկացրին, վոր առաջ յերբեք չե՛ր լինել։

Դրեցին ամերիկական նոր «կոմպրեսոր», վորն ավելի արագ պտտեցրեց մեքենաներն ու դադգլահները և միանգամից պակասեցրեց կանգառումները։

Ամեն ոք լիքն էր յեկող նորութիւններով և նախապատրաստութիւնով։

Վերատեսուչ Բելիկովի առանձնասենյակում անընդհատ զնգզնգում էր հեռախոսը, ներս էին վաղում բանվորները։

— Սերգեյ Ալեքսանդրովիչ, «կոմպրեսորի» վերջին մասերն լեկան։

— Սերգեյ Ալեքսանդրովիչ, 32-րդ բաժնի դադգլահն յեկավ։

Վերատեսուչի սեղանի վրա դիզված են զեկուցումներ, թվեր։ Նրա փոքրիկ առանձնասենյակն այդ որերում գործարանի կենտրոնն էր։ Հանաք բան չե, թե ինչպիսի պատասխանատվութիւնն է ընկնում նրա վրա, վորին բանվոր դասակարգը գործարանի կառավարչութիւնն է հանձնել։

— Բայց, վոչինչ, գլուխ կբերենք, — չի վհատ-
վում վերատեսուչը:

Բայց ահա վրա հասավ ֆաբրիկայի 7 ժամվա
աշխատանքի անցնելու որը: Այդ մարտի 31-ն էր: Լյու-
բերցում վաղուց այդպիսի մեծ տոն չեր յեղել: Վա-
ղուց աչքքան մարդ չեր չեղել ժողովում շենքի դահ-
լիճում, վորը չիրբեմն գլուղատնտեսական մեքենանե-
րի պահեստ էր: Յեկան բոլոր չորս հազար բանվոր-
ներն իրենց կանանց և յերեխաների հետ: Դահլիճում
անհամբերների ժխոր, վորոնք ձայնի յեն սպասում:
Ամենքն շտապում են այնտեղ, վորտեղ ամբիոնից Մո-
լոտովը խոսում է, պարզ, հստիանալի լեզվով:

— Մենք պետք է այս տարի ավելի շատ մեքե-
նաներ բաց թողնենք... իրագործենք հսկայական շի-
նարարությունը ՌՍՀՄ-ում: Հետամնաց յերկրից մենք
պետք է դառնանք արդյունաբերական յերկիր: Մեր
առջև մեծ դժվարություններ են կանգնած—իրագոր-
ծել արտադրական ծրագիրը, իջեցնել ինքնարժեքը,
բարելավել ձեր աշխատանքը, ամեն մի պտուտակն իր
տեղը դնել, բարձրացնել աշխատանքային դիսցիպլին-
ան:

Ջերմ, անկեղծ են 20-րդ բաժնի բանվոր Չիրկո-
վի պատասխանի խոսքերը:

— Մենք գիտենք այդ ուղին և նրանով կգնանք:
Մենք կտանք հարյուրավոր և հազարավոր նոր խոտհար-
ներ, հնձող մեքենաներ, խրձկապներ: Մենք կբարձ-
րացնենք աշխատանքային դիսցիպլինան: Մենք կբա-
րելավենք մեր աշխատանքը:

Նրա խոսքերը ծածկող ծափահարությունները
հաստատությունն են այն բանի, թե բոլոր ասված-
ները կկատարվեն:

Հետեւյալ որը — ապրիլի մեկն է:

Առաւիոսյան ժամը 7-ին բոլորը դադարեցանք ի մօտն են: Գործաւիժներ չկան: 52-րդ բաժնում նորման ըարձրացում է, 34-րդում՝ նուշնպես: Ամբողջ հսկայական մեխանիզմն, ինչպես լարված ժամացույց, աշխատում է պարզ, առանց անկանոն դարկերի:

Տամբարութիւններում իրար հանդիպելիս՝ առաջին հարցը՝

— Ինչպե՞ս ե աշխատանքը:

— Լավ է, շատ լավ...

Բառերի մեջ վոչ միայն ուրախութիւնն է լսվում, այլև դարմանք:

— Գործարանը չերեք այնպես չի աշխատել, ինչպես այժմ...

— Այդպիսի աշխատանքով ինքնարժեքն 9 տոկոսով իջեցնելը դժվար բան չէ: — Այդ ընդունում է գործարանի վերատեսուչ Բելիկովը: Նա հին բանվոր է, լավ է ճանաչում իր գործարանը, բայց այս նորակերպ աշխատանքը նրան ել է հափշտակում և ապշեցնում:

Նրանում ել առկալծում է մի անհանգիստ միտք — հանկարծ, չեթե՞ այդ միայն առաջին որն է: Չե՞ վոր բանվորական ժամանակը մի ժամով կընտալեց, և, ընականաբար, բանվորն ավելի քիչ բան պիտի տա:

Այդպիսի լարվածութիւնն կպահվե՞ աշխատանքի մեջ:

Բայց որերն անցնում եին և իրենց հետը բերում շարունակ ավելի ու ավելի ապշեցուցիչ նորութիւններ:

Վերատեսչի սենյակում ստացվել եր մի կտոր

Թուղթ, վորտեղ ծուռումուռ, անհավասար տառերով գրված ելին անմոռանալի խոսքեր: Ձե՛ վոր դեռ վաղուց չե, չերկու ամիս առաջ, գործարանի բանվորներն ամեն մի ժողովում գնահատումները բարձրացնելու խնդիր ելին դնում: Յեվ հանկարծ 7-ժամյա բանվորական որն յեկավ և բանվորներից դուրս քաշեց նոր խոսքեր.

— Վնդրում եմ Ս—152 պտուտակների գնահատումն իջեցնել, վորովհետե նրանց գնահատությունը շատ բարձր և սահմանված—15 կոպեկ 100 հատին: Վնդրում եմ 9 կոպեկ նշանակել, վորովհետե աշխատանքի ժամանակ նրանք բոլոր պտուտակներից ավելի հեշտ են քարթվում և շատ:

Զեյխնով, բանվոր № 3406»:

Զեյխնովը, քսան տարեկան կոմերիտական, դեռ միայն վեց ամիս առաջ 34-րդ բաժնի շեմքը կոխած, առաջինն յեկավ, վոր պահանջեց իր աշխատանքի գնահատումն իջեցնել: Սյդ սկիզբն եր: Հետո ճմուռված թղթիկներ նման խնդիրներով դուրս քշեցին ուրիշ թղթեր վերատեսչի սեղանից: Կուտիրեկին, Մակուշին, Ռիտոսկի, Պիկին, Ռյադանցի, Լիտովինով, Ֆեդին, Սինե: Նրանք առաջիններն յեկան, վոր խոսք բացին իրենց աշխատանքի գնահատումների իջեցման մասին:

Համքարությունից գալիս ելին նորանոր լուրեր: Հեռախոսով, ծառայության ցուցակներում, չոր ու կարճ, հաղորդվում եր.

... № 5520 բանվորը, Բոգդանովը, դանակները շտկելու գործում բարձրացրեց լարվածությունը— 8 ժամում շինում եր 120 հատ, իսկ 7 ժամում շինում և 124 հատ: № 5559 բանվոր Չուրյուխինը դանակներ

սարքելու գործում 8 ժամում շինում եր 100 հատ,
խել 7 ժամում շինում ե 105 հատ...

Այդպես եյին աշխատում վոչ միայն առանձին
բանվորները, այլ ամբողջ խմբեր, բրիգադներ, ամ-
բողջ կոլլեկտիվը:

ՅՑ-րդ բաժնում, վորտեղ խոտհար մեքենաների
շրջանակներն են հավաքվում, առաջին հերթափոխու-
թյունը 8-ժամյա աշխատանքի սովորական 120 հատի
փոխարեն հավաքեց 130 հատ: Բալց չորս հատը խո-
տան դուրս յեկան: Յերկրորդ հերթափոխությունը
130 հատ տվեց առանց խոտանի: Յերկրորդ հերթա-
փոխությունը 8-ժամյա աշխատանքի 65 «նով» խոտ-
հարի փոխարեն տվեց 70 խոտհար առանց խոտանի:

Նույն ուրը գործաբանում, համաքարություններում
կիտված եյին գործաբանի վարչության, բջիջի, կոմի-
տեի, վարիչի թերթիկները:

... «Նով» խոտհարները հավաքելում առաջադեմ
հանդիսացան ը. ը. Յեպիշինը, Բալովը, Շիրայսը:

... «Նովի իդեալ» խոտհարների հավաքման մեջ
առաջիկաներն եյին ը. ը. Ժեզլովը, Բելլակովը, Բոր-
դաչովը, Բուսլայսը, Բալխարյսը... 120 մեքենայի
փոխարեն բաց թողին 126:

... «Նոր իդեալ» մեքենաների բանվոր-հավաքա-
րարները մրցության են հրավիրում կարուսեւային
հավաքաբանների բոլոր աշխատավորներին... բոլոր
բանվորներին:

Շարունակ նորանոր լուրեր՝ համաքարություն-
ներից: Աշխատանքը չի թուլանում: Այն ամբողջ ժա-
մանակի ընթացքում, վոր գործաբանը 7 ժամյա յե
անցել, վոչ մի հայտարարություն չի մտել ԳԿՀ (ՔԿԿ):
Ծխարաններում—վոչվոք:

36-րդ բաժնում յերկու սրող 13 բոպե ուշացել էլին, վորոնցից կախված եր կոլլեկտիվի աշխատանքը: Բանվորներն իրենք պահանջեցին՝

— Մե տախտակի վրա նրանց:

— Կոլլեկտիվը չի կարող սպասել:

Յեւ այդպես, սրողներին ցուցադրեցին սե տախտակի վրա: Պարզ ե, վոր ել չի կրկնվի:

7 ժամվան անցնելը մի ինչ-վոր նոր, առանձնահատուկ տրամադրություն առաջ բերեց բանվորների մեջ: Ամեն ինչ պարզ ու հասկանալի յե թվում: Յերբ հարցնում ես Ջելենովին, թե ինչո՞ւ նա հայտարարություն ավեց գնահատությունն իջեցնելու մասին, նա շփոթվում ե, և նրա կտրակ, ջահել գեմքին մի ժպիտ ե սահում:

— Բայց չե՞ վոր Ս.—152 պտուտակները բոլորից հեշտ են քարթվում... նորման յիս կղնեմ, նույնիսկ ավելի կղնեմ,—և նա տխկացնում ե իր դադգյահին, ինչպես բարի խողյայինն իր լավ ձիուն, իր կերակրողին:

— Դադգյահին յիս ընտելացել եմ, կարգի յեմ բերում այն, տեսնում ես ինչպես մաքուր ե—նա սեղմում ե դադգյահի վոտը:—Նայիր, վոտներն ինչպես են գնում. կարծես կենդանի լինեն:

Գնահատումներն իջեցնելու հարցումը չի շփոթում նրանց, վորոնց դուք տալիս եք: Ամենքի համար ալդ պարզ ե և հասկանալի, և նրանց արածն իրենց թվում ե սովորական բան: Մեկ պատասխան կա.

— Ընտելացել, հարմարեցրել ենք դադգյահները... նորմայից ավելին կտանք: Պետք ե ել ավելի և եժան

մեքենաներ տալ: Իսկ եւ ո՞վ կարող եւ այդ բանն անել,
յեթե վոչ մենք խնճենք:

Գործարանում այսպիսի դեպք եւ պատահեց:

Բանվորը խնդրում ե իր աշխատավարձի մեկ
տոկոսը վերցնել խնճարժեքի իջեցման համար: Գոր-
ծարանի վարչությունն այդ բանին չհամաձայնեց,
բայց այդ հայտարարությունը մի փոքրիկ հատկա-
նշականն եւ այն նորի, ինչ վոր ծագել ե գործարանում:
Այժմ գործարանը մրցման մեջ ե մտել Կրամատորսկիի
հետ: Նույնիսկ դժվար ե պատկերացնել, թե ինչ աս-
տիճանի կարող ե հասնել բանվորների վոդկորու-
թյունը, յեթե արդեն ? Ժամի անցնելն այդպես թափ-
տվեց նրանց: Լյուբերեցկու բանվորները բանվորա-
կան զորասյունի առաջին շարքերումը կանգնեցին ե
վստահ քայլում են սոցիալիզմի շինարարության ճա-
նապարհով:

ԱՎԵԼԻ ԲԱՐՁՐ ՀՆՁԻՐ, ՆՈՐ ԳՅՈՒՂԻ ՁԱՅՆ

Մրցությունը լաջնորեն տարածվելով քաղաքում,
անցավ գլուղը: Այդ մասին աղաղակում են բոլոր
լրագրերը:

Յուրաքանչյուր որ ուրախ լուր ե բերում: Ամեն
ծայրից գլուղացիների արձագանդներն են գալիս: Ա-
հա մի շարք փաստեր, վոր այդ են ապացուցում:

Վյատկան կոչ արեց Կոստրոմային: Կոստրոման
հրավերն ընդունեց ե իր բոլոր ուժերը հավաքելով,
հրավիրեց Յարոսլավին ե Խվանով-Վոդնեսենսկուն:

Մերձվողան, Հլուսիսային Կովկասը ե Ուկրայի-
նան մրցում են իրար հետ լավագույն արշավը տա-
նելու բերքի համար, կոլեկտիվացման համար:

Մամարաչի գյուղատնտեսական արհեստանոցները մրցության են հրավիրում Վլադիմիրովկա գյուղի գյուղացիներին և «Զելչոնայա Րոշչա» կոլտնտեսութիւնը:

Բանվորները պարտականութիւնն հանձն առան ուշխատանքի արտադրողականութիւնը բարձրացնել մեկ տոկոսով, իջեցնել խնայարժեքը և բարելավել աշխատանքի վորակը:

Գյուղացիներն, իրենց հերթին, խոստանում են կատարել ագրոմինիմումը*), կոլտնտեսութիւնն կադմակերպել, հողը մաքրատեսակ սերմերով ցանել:

Ահա գյուղացիների վորոշումը ագրոմինիմումի կատարման վերաբերութեամբ:

— Մենք, Վլադիմիրովկա գյուղի քաղաքացիներս ընդհանուր ժողովում քննութեան առնելով բերքատուութեան բարձրացման խնդիրը մեր գյուղում, կարծում ենք, վոր բերքատուութիւնը բարձրացնել կարող ենք միայն այն դեպքում, չիթե մմբողջ գյուղով մեզ մատչելի մի շարք միջոցներ ձեռք առնենք, վոր մենք թվում ենք ներքևում:

Այդ միջոցները մեզ շատ ոգուտ կբերեն, բայց այն ժամանակ միայն, յերբ մեր գյուղի ամբողջ աշխատեսութիւնը կկիրարկէ նրանց:

Ինկատի ունենալով, վոր քաղաքացիների մեծամասնութիւնն այդ միջոցները ձեռնարկելու կողմնակից ե, մենք վորոշում ենք կհնսադործել նրանց՝ բոլոր տնտեսութիւնների համար պարտադիր կարգով:

*) Ագրոմինիմումը—գյուղատնտեսի ամենապարզ մինիմալ ցուցմունքները, վորոնք նպատակու յեն բերքատուութեան բարձրացմանը:

Ներկա դարնանից մեր տնտեսությունները պարտավոր են՝

1. վերացնել միջնակները.

2. հեռացնել վարելահողերից և մարգագետիններից ծառաբներն ու մացառները.

3. մաքրել մարգագետինները դարնանալին լիցքերից.

4. դադարեցնել անասուններ արածացնելը վողողված ցածրավայր մարգագետիններում վաղ դարնանը.

5. ցաքանել վողողված, սիլակալված մարգագետինները.

6. դադարեցնել անասուններ արածացնելը աշնացաններում.

7. ժամանակին հնձել-մաքրել դաշտային ճանապարհները, սահմանագծային սինոռներն ու առուները՝ ֆնասատուների և աղբարսուկների դեմ պայքարելու համար.

8. միայն մաքրած սերմեր ցանել և տնտեսանել նրանց.

9. վոջնչացնել դաշտային մկներին.

10. հերկը վաղաժամ շուռ տալ, մտցնել զբաղված հարոսներ, դադարեցնել արածեցնելը հերկաշերտում.

11. կիրարկել շաքալին ցանք.

12. քաղհանել բոլոր ցանքերը, քաղհանել կարտոֆիլը և բուկերը լցնել, ալդալես ել բոլոր հերկացան կուլտուրաները.

13. կանոնավոր բաղմադաշտյան ցանքափոխության անցնել.

14. ժամանակին և ամբողջովին ազըը դաշտը տանել:

15. վոչ մի տնտեսութուն իրավունք չունի հրաժարվելու այս վորոշման կատարումից:

Այսպես են արձագանգում գյուղացիները բանվորներին կանչին:

Կոտարոմայի կողմից հրավիրված Իվանովո-Վոզնեսենսկը բերքատվության արշավին վերաբերյալ մրցութունն անցկացնելու համար գյուղ և ուղարկում հինգ հարյուր կոմյերիտականներ, վորտկյալ բանվորներ— փականագործներ, դարբիններ, ատաղձագործներ:

Նիժնե-Սերեդսկայի ՀամԼԿՅԵՄ կոլլեկտիվը «Տրիում» սերմադրիչ գնից գյուղացիներին հանձնելու համար:

Գյուղացիական լերիտասարդության Դանիլովսկայա դպրոցը (Շուչսկից դավառ) շրջակա գյուղերում լայն ադիտացիա յե տանում հարյուրաոկոսյա սերմադրաման և ուրիշ ադրոնոմիական միջոցների համար: Նման աշխատանք տանում են նաև Լուժսկայի գյուղացիական լերիտասարդության դպրոցը (Յուրեհեցկից դավառ):

Քաղաքային Ֆարրիկաների քլիջներն ադրոնոմիական ուժերով միացվում են գյուղերին՝ մրցության ամբողջ ժամանակի ընթացքում:

Ապրիլի 10-ին Ուլյանովսկ քաղաքի բանվորների և գյուղացիների և Իվանովո-Վոզնեսենսկից լեկած ջուհիակաների ընդհանուր ժողովում ալսալիսի բանաձև և կադմվել:

— Մենք, Ուլյանովսկ քաղաքի բանվորներս ու գյուղացիներս, Իվանովո-Վոզնեսենսկիի բանվորական

ըրիզադներէ առաքման մեջ տեսնում ենք քաղաքի և գլուղի մշտական կտալի սկիզբը:

Իմանովսկիի ջուհակաների որինակին պետք է հետեան մյուս շրջանները:

Մոլոսկովիցիու գլուղացիները մրցության են կանչում Վերա Սլուցկայի անվան Ֆարրիկայի բանվորներին:

Գլուղացիները պարտավորութուն հանձն առան ընդլայնել ցանքերի տարածությունը գլուղացիական տնտեսություններում՝ 15 տոկոսով, իսկ կոլլեկտիվ տնտեսություններում՝ 25 տոկոսով և բերքատվությունը բարձրացնել գլուղացիական տնտեսություններում՝ 5 տոկոսով, իսկ կոլլեկտիվ տնտեսություններում՝ 15 տոկոսով:

Դոնբասսի Լուգանսկ քաղաքի բանվորները մրցության կանչեցին կադակներին: Պայմանագրին համաձայն լեռնագործները պարտավորվում են մինչև տնտեսական տարվա վերջը ինքնարժեքն իջեցնել 7 ռուբ. 10 կոպ. մինչև 6 ռուբ. 10 կոպ. ածուխի ամեն մի տոննին և առաջագործութունը բարձրացնել 10 տոկոսով:

Աշխատավոր կադակները խոսք տվին բերքատուրությունը բարձրացնել 7 տոկոսով, ցանքի տարածությունն ընդլայնել 15 տոկոսով և, իլլումին, կադակներպել լոթ նոր կոլտնտեսութուն: Պայմանագիրն ստորագրված է «Պարիժսկայա Կոմմունա» հանքի բոլոր լեռնագործների և Լուգանսկի մարզի կադակության աշխատավորական կոլլեկտիվի կողմից:

Մրցության արդյունքները ցույց տրվեցին շատ տեղերում արդեն մայիսի 1-ին: Այսպես, Լենինգրադում մայիսմեկյան ցույցերին «Կրասնիյ Պուտիլովեց» մեքենաշինարարական գործարանն իր կոլտնայի առջևը հանեց 18 նոր «Փորդոն» տրակտոր: Չնայելով իր բոլոր դժվարություններին, միայն յերեկ էր, վոր նա կատարեց իր պայմանագրի առաջին կետը, ապրիլ ամսվա ընթացքում բաց թողնելով 301 տրակտոր: Լե-

նինգրադի մեխանիկական № 7 գործարանը առ 1-ն մայիսի ինքնարժեքն իջեցրեց 39 տոկոսով:

Կարլ Մարքսի անվան գործարանի բանվորներն իրենց ապրանքների արժեքը յերեք անգամ իջեցրին: «Կրասնի արեուզովնիկի» բանվորները խոստանում են ինքնարժեքն իջեցնել 5 տոկոսով, կառավարութեան առաջադրութունից դուրս:

Ուեսսաչում սոցիալիստական մրցութեան շտաբը մայիսի 1-ին հանրադուրմարի բերեց յեղած նվաճումները: Յերևաց, վոր գլխավոր գեպոն աշխատանքի արտադրողականութունը բարձրացրել է 24 տոկոսով և վազոնների նորոգութեան ինքնարժեքն իջեցրել է 20 տոկոսով:

Լենինի անվան մեքենաշինարարական գործարանը արտադրական ծրագիրը 20 տոկոս ավելիով է կատարում:

Հոկտեմբերյան հեղափոխութեան անվան գութանի գործարանն առաջվա 135 գութանի փոխարեն բաց է թողնում 150 գութան:

Մահուդի ֆարրիկայում արտադրողականութունը բարձրացրին 10 տոկոսով:

Այս բոլոր նվաճումները վկայում են, վոր մրցութունը հաջող է ընթանում: Բանվորները կատարում են իրենց պայմանագրերը:

Բանվորները հաստատապես գիտեն, թե իրենք ինչ հիմանդ կողմերին պետք է խփեն: Այդ ոգնում է սոցիալիստական մրցութեան հաջող ընթացքին:

Ֆուլգական թնտեսութեան գործը մեղանում աշուպես և դրված. ԽՍՀՄ ԿԴԿ 4-րդ սեսիայում բերքատվութեան բարձրացման մասին գեղընտ ընդունվեց: Դեկրետը մի շարք միջոցներ նշեց, վորոնք առաջիկա հնգամյակում բերքատվութունը պետք է բարձրացնեն 30—35 տոկոսով, այսինքն 24.590 տոնն ավելացում պետք է տան:

Միանգամայն պարզ է, վոր մեր բերքի մակարդակը շատ ցածր է վոչ միայն խորհրդային լեզկեր:

համար, այլև վորեւէ կապիտալիստական չերկրի համար: Մեղանում այժմ միջին բերքատվութունը գյուղացիական առանձին տնտեսության մեջ հավասար է $\frac{3}{4}$ տոննի մեկ հեկտարից, մինչդեռ Գերմանիայում դաշտերն աչդպիսի բերքատվութուն ունեյին 200 տարի առաջ. 100 տարի առաջ Գերմանիայում հեկտարը՝ որինակ, տալիս էր մեկ տոնն, իսկ մենք խնդիր ենք դրել այդքանի հասցնել միայն 5 տարուց հետո: Ուրեմն, մենք պետք է 5 տարվա ընթացքում 6 անգամ առաջ անցնենք բերքատվության այն աճումից, վորը գյուղացուն ունել մինչև պատերազմը, վորովհետև նա մեկ տոկոսով էլ չի բարձրացնում, իսկ մենք ուզում ենք դաշտերի բերքատվութունն ամեն տարի բարձրացնել 6 տոկոսով:

Կկարողանանք մենք դուրս բերել և կյանք մըտցրնել կանխանշված ծրագիրը:

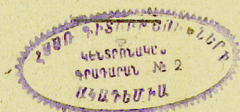
Կկարողանանք, յեթե մեր տնտեսութուններն աստիճանաբար կվերածվեն ավելի խոշոր տնտեսութունների, յեթե գյուղացին հասկանա, վոր այդ անհրաժեշտ է, և մասնակցի մրցությանը՝ հնգամյա պլանն իրագործելու համար:

Մակաչն պետք է հասկանալ, վոր առանց չքավոր և միջակ գյուղացիության ակտիվության և ինքնագործունեիցության՝ բերքատվության բարձրացման խնդրի շուրջը, մենք վոչինչ էլ ձեռք չենք բերի:

Շարունակելով հարձակումը կուլակի վրա, գյուղացիները՝ քանվորների հետ ձեռք-ձեռքի տված, պետք է մրցության ճանապարհով անցնեն բերքատվության մինչպատերազմյան ցարիզմի ժամանակվա խալտառակ նորմալից, դուրս քշեն մեր գյուղատնտեսության հետաճնացութունը, ապահովին նրան մեքենաներով և հաստատուն քայլերով գնան դեպի սոցիալիզմ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

	Եջ
1. Խ. Ստալին.—Առաջաբան	3
2. Լենինը մրցության մասին	9
3. Կոմկերիտական բրիգադից դեպի մասսաների պայմանագիրը	12
4. Առաջին նշանաձևիկները	14
5. ԳԵՏ-ականների մոտ	16
6. Շժան և ամուր կրկնակոշիկներ տանք . .	21
7. Հաղարավոր պրոլետարների պայմանագիր .	29
8. «Պրոլետարկան» մրցության մեջ	40
9. Գյուղը հրավիրեց—ամրացեք, աղերք . .	48
10. «Զարյաչկե» ֆաբրիկան	52
11. Ե՛լ ավելի մեքենաներ բաց թողնենք դպուղին	61
12. Ավելի բարձր հնչիր, նոր դպուղի ձայն . .	69



ԳԱՆ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.



FL0039055

(164)

A $\frac{I}{4474}$

Е. Микулина

Соревнование масс



9160 15 4.